

Velja po pošti:
 za celo leto naprej . . . K 36.—
 za en mesec 3.—
 za Nemčijo celoletno . . . 40.—
 za ostalo inozemstvo . . . 46.—
V Ljubljani na dom:
 za celo leto naprej . . . K 32.—
 za en mesec 2-70
 V upravljanju mesečno . . . 2-50
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 8.—
 za Nemčijo celoletno . . . 10.—
 za ostalo inozemstvo . . . 13.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 50 v
 za dva- in večkrat . . . 45,,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
 Ob sobotah dvojni tarit.
Poslano:
 Enostopna pettivrsta K 1.—
 lahja vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Cesarjevo povelje armadi.

Dunaj, 14. februarja. (Kor. ur.) Iz vojne tiskovnega stana: Cesar je izdal z ozirom na izjavo Rusije o koncu vojske sledeče povelje armadi:

Ruska milijonska armada se pripravlja, da položi orožje, katero je dvignila proti monarhiji.

Nočem, da bi se v tej uri ne spomnil s spominsko besedo moje obrambne sile. V prvi vrsti se spominjam minulih težkih tednov in mesecev, v katerih so avstrijske bojne sile, ki so jih vodile želje blagoslova mojega nepozabnega ujca, morale kljubovati skoraj celi besnosti prvega navala Rusov.

Vse, kar se je v zvestem skupnem sodelovanju z našimi hrabrih zavezniki poznalo dopolnjevalo, je črpalo svoje prvotno moč iz te preizkušnje v ognju. Pomlad pri Gorlicah in Tarnovu je potrebovala boleznega semena krvi, ki so ga vsejale v zemljo prve poljske in gališke bitke in prva zima v Karpatih. Zopetno zavzetje Lvova, osvojitvi Ivangoroda ter Bresta in obramba v letu 1916; v sredi svojih zvestih sem se nahajal kot vojskovodja pri zmagovitem izidu — na vse te uspehe bi ne bilo mogoče niti misliti brez vnosa in požrtvovalnosti omenjene začetne dobe. Veliki ruski polom je zadobil prvi svoj povod ob Sanu in ob Dunajcu.

V vseh časih bo ta izid pripadal najslajnejšim izročilom v zgodovini domovine. Ni še prišla tista ura, v kateri bom lahko poklical moje vojake k domačemu ognjišču, a povratek domov bo prišel; moji narodi naj takrat iz vzvišenih spominov in junštva svojih sinov črpaajo moč zopetni zgraditvi in novemu procvitu.

Bog z nami!

Karel I.

Največje zlo.

Vojska je razklala svet na dve. Pretrgala je gospodarske vezi, zaprla pota mirni izmenjavi blaga, trgovinske internacionale ni več. Vojska je preprečila tudi izmenjavo duševnega blaga, razbila je znanstveno internacionalo; duševnemu delavcu so skoro popolnoma zaprte meje, za katerimi dela in snuje njegov tovariš iz sosedne države. Duševna produkcija je zastala, njeni medsebojni stiki so ponehali in znanstveniki, ki so se prej v plemeniti tekmi in bratovski solidarnosti trudili za vzvišene dobrine človeštva, so si danes tuji, polni medsebojnih sumničij, če ne sovražnosti. V mogočni delavski internacionali so se pojavile globoke razpoke, načelne in taktične, ki jih bo čas težko kdaj popolnoma zacelil. Vojska, nastala iz kapitalizma, je razcepila vrste nekdanjih bo-

jevnikov proti kapitalizmu, in danes stoje, skupno služeč svojemu skupnemu sovražniku, v zakopih sovražno drug proti drugemu s puško ob licu. Vojska je razklala svet na dve.

Najmočnejša, največja in svetu najpotrebnejša internacionala je cerkvena internacionala. Katoliška cerkev, ta velika družba, ki prepreža ves svet, ni zanikavala ali pobijala posebnosti posameznih narodov, pač pa je družila neštete milijone v skupnem stremelju po nadčasnih, splošnočloveških dobrinah. Kot taka je bila za svet neprecenljivega pomena. Bila je glasiteljica miru, zagovornica pravice, predstaviteljica idealnih sil Evrope in za verne katoličane je bila ena najtežjih prekušenj te vojske, da se je tudi ta internacionala razklajala. Razumljivo je, da so katoličani pograbili za orožje, ko je prišel ukaz — drugače ni bilo mogoče. A da so tudi katoliške stranke marsikje vzplamtele v nedovoljenem sovraštvu, tekmovali z nacionalisti v poniževanju in zasramovanju sovražnika, da so z moralnimi sredstvi, ki jih imajo, podžigale vojno furijo, to je bilo največje zlo te vojske. Bila je krivica, storjena človeštvu in cerkvi. Kakor sijajna raketa, ki razsvetljuje daleč naokrog mračno pokrajino, se je dvignila kadarkoli je bila prilika, iz Rima papeževa beseda o miru in pravici. Toda osrednje države so trdile, da se bore za svoj obstoj, ententa je odgovarjala, da se bori zoper večno nevarnost vojske in za mir sveta. Tudi katoličani na Nemškem in Francoskem so bili ujeti v risu oficialnega mišljenja svoje države in niso mogli iz njega; raketa je ugasnila, bila je zopet noč in vojska je šla svojo pogubno pot dalje.

Kljub temu ni papež nehal svariti Evrope in opominjati k spravljivosti. Zanimivo je, kako so mu na ta poziv odgovorili francoski katoličani. Profesor Seritanges je imel 10. decembra lani v cerkvi Ste Madeleine v Parizu, ob navzočnosti kardinala Amette, mnoge škofov in visokih osebnosti, govor, v katerem se je obrnil naravnost na papeža tako-le:

»Sveti oče, obžalujemo, da se Tvojemu mirovnemu klicu ne moremo odzvati. Tvoji sinovi smo sicer in vemo, da ne delaš razlike v osebi. Vemo tudi, da ako bi delal razliko med svojimi otroci, potem dežel, kateri si vedno priznavajo častni naslov »najstarejše hčere cerkve«, ne bi bilo odkazano zadnje mesto. Priznavamo tudi, da bi bilo vsako podaljšanje te vojne, pa naj bi bilo tudi samo za eno uro, zločin, ako bi bilo možno, končati jo s pogodbo. Toda, sveti oče, pomisli naš položaj! Naše sanje in naše napačno čustvo varnosti je porušil okruten napad. O ničemer drugem nismo sanjali nego o miru. Naša odgovornost na tej vojni je torej edino-le v tem,

da smo se držali miru do skrajnosti in grešili celo proti zapovedi previdnosti. Sedaj je naša dežela poteptana, naše tovarne so porušene, naši možje decimirani, in vprašati se moramo, če bo sploh še ostalo dovolj moč, da bi obdelovali francosko zemljo. V slučaju minimalnega miru nam bodočnost ne prinese drugega nego propad in podjarmljenje in naši junaški naporji so bili zaman. Naši sovražniki pa obdržijo svojo moč, njihova dežela ni osvojena. Tvoje slovesne izjave niso omajale protikršćanskih načel, ki dajejo pravec njihovega delu; ako bi se ne zgodil čudež, bi mednarodni zločin jutri ponovili. Razočaranje, ki jih ne bi izpreobrnilo, marveč samo napolnilo s sovražnim ogorčenjem, bi jih gnalo za novim poizkusom. Še enkrat bi nastopil oborožen mir, ki bi značil za cel svet negotovost in preprič, za nas pa obžalovanja vreden poraz. Naša dolžnost je, sveti oče, da izpreobrnemo možje, nad katerimi je nazadnje celo predsednik Wilson končnovečajno obupal. Danes pa moramo ustanoviti, da ne čutijo nobenega kesanja, da ne ponujajo nobenega drugega zadoščenja, da marveč mislijo na nove zločine, da jih dejansko nanovo uganjajo in da skušajo celo pri nas spodbadati na zločine. . . . Mi bomo zmagali. In potem bomo zahtevali zadoščenja, odškodnino in jamstva, da se bodo Tvoji očetovski upi, ki so tudi naši, opirali na dejstva in ne na diplomatske spise ali hinavska zagotovila. Krščanska Evropa ne sme več živeti pod železno pestjo, posvečena je postavi ljubezni, postavi, ki jo Ti odobruješ. Toda — odpusti nam naš ponos, sveti oče — kje najdeš junake te postave? . . . Mi smo kakor otroci, ki včasih pravijo: Ne, ne, kakor mladenič v sv. pismu — toda če Ti, ki si živi evangelij, zakličeš narodom: »Pravičnost, bratstvo, svoboda, spoštovanje do postave«, kdo Ti odgovori?«

»Obžalujemo, da se Tvojemu mirovnemu klicu ne moremo odzvati« tako odgovarjajo francoski katoličani papežu. In če bi mu odgovarjali nemški, bi bil njihov odgovor morda manj duhovit, manj eleganten, toda vsebina bi bila ista. Vsi smo prepričani, da se borimo za pravico, dasi ne moremo o tem zanesljivo soditi, ker nam vse skrivnosti vojske, zlasti njenega postanka, niso znane. In razsodnika ni.

Ena izmed posledic te vojske mora biti mednarodno razsodišče, v katerem naj bi imel papež, ki je popolnoma desinteziran ob političnih sporih, a je po svojem značaju varih prava in pravice, odlično mesto. S tem bi bila nevarnost vojske zelo zmanjšana in tako napačna orientacija katoličanov, kakršno nam je pokazala sedanja vojska, izključena.

Italijanska zbornica.

Orlandov govor.

Rim, 12. febr. (K. u.) Ministrski predsednik Orlando je imel v poslanski zbornici govor, v katerem je dejal, da hoče vlada v tem velikanskem boju z neupogljivo odločnostjo vztrajati. Govornik je opozarjal, da so pred pogajanj v Brestu Litovskem državni entente izrazili svoje ideje o vojnih ciljih, pri čemur so stavili zmerne predloge. Mirovne želje sovražnih držav niso narekovali lojalni nameni; to kaže najtrdovratnejša nepopustljivost v napravljenem načrtu imperialistične nadvlade, kar je razvidno iz pogajanj v Brestu Litovskem, kjer je stranka, ki si je mirovni sklep stavila za svoj stvarni program, nalezela pri osrednjih silah na tako velikanske zahteve, da ji ni drugega preostajalo, kakor da se vda. (Pritrjevanje.)

Govornik se je nato pečal z izvajanjem Czernina in Hertlinga, ki odklanjata vse zahteve in vse zahtevata, pri tem pa ničesar ne dovolita. Zato je edina pot, po kateri pridemo do pravega mira: Nadaljevanje vojske z vsemi naporji! (Pritrjevanje.) Za Italijo obstajajo še vedno oni najvišji vzroki, radi katerih je pričela vojsko, namreč izpolnitev njene narodne enote in zavarovanje njenih mej na suhem in na morju.

Govornik je razpravljaj o delovanju zavezniškega najvišjega sveta, čigar najvišja dolžnost je, da uporabi vso skrb za nadaljevanje in ojačenje vojske. V Versailles so popolnoma računali z novimi dogodki, ker bo morala zapadna fronta sedaj sama nase računati in vse vojno breme sama nositi. Uspeh preiskavanj vojnega položaja nam dovoljuje popolno zaupanje in reči smemo, da se mora že sam na sebi ugoden položaj neprestano znatno boljšati, tudi vsled vedno večjega prispevka vojskih sil od strani ameriške republike.

Glede aprovizacijskih vprašanj se je Italiji zagotovila preskrba s tistimi stvarmi, na katerih trpi Italija težko pomanjkanje, pri čemur se mora priznati čustvo bratske solidaritete. Govornik hvali zadržanje prebivalstva, ki prenaša vsa pomanjkanja in žrtve. Orlando končno zagotavlja, da zaupanje naroda ne bo razočarano in opozarja na to, da je italijanska armada zopet prežeta ofenzivnega duha, kajti vojaki vedo, da se sedaj mora zmagati za blagor domovine in za usodo sveta. (Zivahno pritrdjevanje.)

Curih, 14. febr. (K. u.) V včerajšnji seji italijanske poslanske zbornice je socialist Turati pred razpravo o vladni izjavi izjavil, da njegova frakcija polaga važnost na mirno parlamentarno razmotrivanje.

LISTEK.

Trst.
(Konec.)

Novejši čas je seveda marsikaj izpremenil, tako orijentske železnice, konkurenca Marseilla, Genove in Benetk in pa severnih pristanišč. Vendar je bil Trst do vojske eno prvih tržišč z bližnjim orientom. Ves import in eksport z Balkanom in Levanto je znašal leta 1913. okoli 500 milijonov kron in 6 milijonov metrskih stotov. Če pa računamo k Levanti še Egipt — bombaz in čebula — kar pravzaprav moramo, se zvišajo številke še za okoli 300 milijonov kron in 1½ milijona stotov.

Ravno vsled približanja orientu po Trstu je bila monarhija v trgovini s Turčijo leta 1911/12. na drugem mestu, prva za Anglijo.

Pozabiti ne smemo osebnih stikov, tudi ne zgodovinske preteklosti, navajenosti na tržaški trg itd. in rekli bomo, da bo ravno v trgovini z vzbujajočim se orientom Trst igral vedno večjo vlogo.

Trst v svetovnem prometu.
 Vsako večje pristanišče pa se ne sme omejiti na en sam trg, pogledati mora, od-

kod bi dobilo potrebno surovine in kam bi prodalo svoje in svojega zaledja izdelke. V stik mora stopati z onimi deželami, kojih gospodarstvo se z našim dopolnjuje, izbrati mora več trgov, da je trgovina bolj prožna. Če se eden izjalovi, ima pa drugega. Zato naj bo promet z orientom samo sredstvo, da se z njegovo pomočjo tembolj lahko gibljemo na svetovnem trgu. Da orient o naši trgovski bilanci nikakor ne odločuje, naj nam pokažejo nekateri številke. Leta 1913. smo prodali na Balkan in v ostali orient z Egiptom vred za 460 milijonov kron blaga, na Laško, Francosko in Špansko za 320, na Angleško za 260, v Ameriko 140 milijonov itd. Dobili smo pa z Balkana in iz orienta z Egiptom za 260 milijonov, iz Amerike za 510, iz Indije za 260, iz Anglije za 230 itd. Torej so zlasti pri importu prekomorske dežele veliko bolj udeležene kakor pa orient. Če pa gledamo na težo, vidimo n. pr. da smo dobili pred vojsko na leto okoli 36 milijonov metrskih stotov blaga iz daljnega prekomorja in kvečjemu poldrug milijon iz Turške in Bolgarije.

Te številke so najboljši dokaz, da mlatijo prazno slamo oni, ki pravijo, da bo po vojski zadostoval promet z orientom, da bomo lahko od tam vse dobili in tja vse prodali. Že ena sama stvar zadostuje, da vse take trditve ovrže: Kako naj pa denarno in gospodarsko zaenkrat slabi orient

naše izdelke kupi? Saj jih tudi ne potrebuje. Trgovina z orientom nam da samo en del tega, kar naše gospodarstvo potrebuje.

Gotovo je, da bomo po vojski preje ali pozneje se zopet udeležili trgovine na svetovnem trgu. Ta je mogoče le po morju in v poštev pride predvsem zopet Trst. Že pred vojsko je pošiljal Lloyd svoje ladje v Egipt, Indijo, na Kitajsko in Japonsko. Avstro-Amerikana nas je direktno seznanila s Severno Ameriko, Špansko, Argentino, Brazilijo in že je mislila na Srednjo Ameriko in zahodno obalo Južne. Dočim je delovala za orient bližina Trsta in pa krajša pot, je izseljevanje pomagalo razširiti zveze z deželami zahoda. Tripković je prodajal na Francosko, Špansko in v severno Afriko, »Adria« na Angleško, Špansko, Francosko, Laško in v Maroko, družba Levante celo v Nizozemsko Indijo in v Avstralijo. Povsod je bil promet začetkoma skromen, a se je kmalu dvignil, ko so spoznali naše ljudi in naše blago. Zveze z ostalim svetom moramo pa še zgostiti, objeti moramo s trgovino celi svet.

Glede tonaže (tona je ca. 3 kubične metre) je bil Trst leta 1913. na osmem mestu med kontinentalnimi evropskimi pristanišči, glede teže blaga na devetem. Od leta 1912. do 1913. je med znanimi kontinentalnimi pristanišči svojo tonažo najbolj pomnožil, za ca. 20 odstotkov; to se pravi,

eno petino več ladij je bilo naštetih v pristanišču ali pa z drugimi besedami, za eno petino več prostora so vsebovale. Reka sama 13 odstotkov, Hamburg 5, Rotterdam 8, Marseille 12, Genua in Benetke sta pa šle celo nazaj, Genua malo, Benetke pa za ca. 10 odstotkov. V blagu je glede prirastka bil samo Marseille pred Trstom, za ca. 18 odstotkov, Trst 14, Reka 5, Hamburg 3, Benetke pa za 7 odstotkov manj.

V blagu so bile največ udeležene evropske dežele, skoro 23 milijonov metrskih stotov, Azija nad pet, Amerika štiri, Afrika skoro tri. Od evropskih dežel pa največ Anglija, skoro osem, to se pravi: nad petino vsega blaga, ki je prišlo po morju v Trst ali pa odšlo od tam, je bilo iz Angleškega oziroma je šlo tja. Migljaj, kje moramo po vojski takoj pričeti.

Trst kot importno pristanišče je igral glavno vlogo za potrebno prekomorsko živila in za surovine. Zlasti južni kraji so bili v tem oziru vezani na Trst. Posebno veliko je prišlo v Trst žita in sočivja iz dežel Črnega morja, iz Levante in Argentine.

Glavni predmet trgovine je bilo pa vendar prekomorsko kolonialno blago. V prvi vrsti kava. Prišlo je na leto v Trst okoli 8.000.000 centov v vrednosti 120 milijonov kron. Nato kakao, čaj, vrednost nad 50 milijonov kron; nato dišave. Import brazilske kave, koemu je sledil oni sred-

Poslanec Bevi one (skupina Sonninih prijateljev) je v daljšem govoru razpravljal o vojnopolitičnem položaju in izjavil, da je italijanska javnost premalo poučena in da smatra zato za umestno, da se pred parlamentom prebere popolno besedilo londonske pogodbe z dne 26. aprila 1915, ki je uredila nastop Italije. V očigled te pogodbe more Italija še vedno zavračati obdolžitev imperializma. Če je Italija zahtevala južno Tirolsko do Brennerja, Istro brez Reke in Dalmacijo od severno od Zadra do južno od Trau, to ni imperialistično in aneksionistično, marveč samo obramba italijanske narodnosti in varnosti. Revizija in poprava ententnega načrta, kakor se kaže v govorih Georgesa in Wilsona, je potrebna in koristna. Ker se pa zdi, da vsebina in ton teh govorov z ozirom na Avstrijo ni primerna, zahteva močna struja v Italiji, da gibanju narodnosti, ki se čutijo v Avstriji zatirane, za razbitje monarhije naložijo Italija. Preosnova na podlagi enakopravnosti in svobode njenih narodov, more zadostovati Italijanom kakor tudi Čehom in bi tudi entento prepričala. Stvarno pa je, da se taka preosnova ne prepusti Avstriji kot njena notranja zadeva, marveč se mora razpravljati na konferenci držav kot skupni interes entente.

Poslanec Toscanelli je v imenu parlamentarnega združenja izjavil, da ne mara absurdnega posebnega miru, marveč polaga važnost na sporazum zavezniški in da želi, da se stori vse, da se zavrne invazija domovine in doseže narodna enota.

Poslanec Ciriani (zveza narodne obrambe) je izjavil, da je zadovoljitev posebnih ciljev vsake narodnosti predpogoj za doseg trajnega miru; zato pa ne zadoštuje le gola razorožitev. Sonninovalistične, da ni namen Italije razkosati Avstrijo, potrebuje razlage, kajti Italija je že po izročilu prisiljena, da pripomore zatiranim narodom do svobode. Italija nikakor ne more pripustiti, da bi Avstrija izšla iz vojske nedotaknjena ali celo — kakor se sedaj zdi — povečana. Italija danes od sovrážnika zasedenih ozemelj noče nazaj na podlagi načina mirovne pogodbe kakor leta 1866., marveč hoče za ta ozemlja voditi resno vojsko.

Lloyd George pred odslopom.

Lloyd George se je na Angleškem vzdržal, dasi si seveda tudi na Angleškem mnenja in nazori nasprotujejo. Vsa nasprotstva med strankami so se podelila, ko je vojska izbruhnila. Železnega obroča strank tudi Asquithov odstop ni zrahljal. Liberalna stranka je brezpogojno podpirala demokrata Lloyda Georgeja. Prepustili so drugim, da popravijo, kar se je zagrešilo pri Dardanelah. Asquith je, ko je kot ministrski predsednik moral odstopiti, prevzel vodstvo liberalne stranke. Nastopal je zelo zmerno; Lloyd Georgeju je prepustil, da je ostal besednik v sporu, sam je v svojih govorih vlado podpiral. Nekaj mesecev sem se je pa položaj zasukal. Lloyd George ni več tolikokrat govoril, a zgovornejši je postajal Asquith. Pritrjeval je še vedno vladni vojni politiki, a vtis je bil ta, da pričakuje odločbe v svetovni vojski in da namerava vlado zopet prevzeti. Zdi se, da se zdaj zelo radoveden; posebno ga zanima, kaj da se je sklenilo v Versaillesu. Lloyd George je sicer z dolgim govorom odgovoril,

a versailske skrivnosti ni hotel odkriti; češ: Asquith vprašuje take stvari, ki bi lahko sovražniku koristile. Zdi se, da sta se Francija in Amerika odločili, naj se uvede skupno poveljstvo in da so izločili angleškega generalisima maršala Haigha. Repingtona, vojaškega sodruidnika »Morningpost«, so zaprli, ker je poročal o versailskem vojnem svetu, vsled česar je Lloyd George v zadregi, ker sumijo, da spletari proti Haighu in je Franciji in Ameriki več oziroma, kakor je to ljubo samozavesti Angležev. Do zdaj so vodili svetovno vojsko Angleži in ne Francozi, a odkar je odpovedala Rusija in nastopila Amerika, je postal vpliv Amerike in Francije večji, kakor Anglije. Versailske posvete je razžalil samozavest Anglije. Zato nastopa Asquith zdaj proti Lloyd Georgeju, a ta noče odgovoriti, kaj da se je zgodilo v Versaillesu. Ker zahteva Anglež, da ve, kaj da vlada sklepa, ni izključeno, da se zopet polasti Asquith vlade.

O dogodkih v angleški zbornici se poroča:

London, 12. februarja. (K. u.) V razpravi o adresi je izjavil Asquith, da popolnoma soglašja z mirovnimi smotri Lloyda Georgeja. Asquith ni zahteval, naj se pojasne vojaške zadeve, a ministrskega predsednika je vprašal, v kakšni meri so se razširila pooblastila vojnega sveta v Versaillesu. Lloyd George je izjavil, da sta ga govora kanclerja in Czernina na Wilsonov govor razočarala. Glede na naglas se res oba govora razločujeta, a v vsebini se ne razločujeta. Czernin je obravnaval Mezopotamijo, Palestino in Armenijo ravno tako kakor Belgijo. Turkom naj bi jih vrnili pod ravno takimi pogoji, pod kakršnimi bi Nemčija Belgijo vrnila. Z italijanskimi zahtevami in z zahtevami avstrijskih Slovanov se ni pečal. Lloyd George se je nato pečal s Hertlingovimi izjavami o odstopu angleških postaj za premog; rekel je, da so na teh postajah tudi nemško mornarico vedno gostoljubno sprejemali. Z ozirom na posvet v Versaillesu je opozarjal Lloyd George, da pošiljajo Nemci čete z vzhoda na zahod, kar položaj popolnoma izpreminja. Zvezni zastopniki v Versaillesu so morali vse ukreniti, da operirajo s svojimi armadami kot s celotno armado, da se nevarnosti kljubuje. O vojnem posvetu mora previdno govoriti; ne more drugega reči, kakor da so vse soglasno sklenili. Ne more naznati, kakšna pooblastila so poverili versailskemu vojnemu svetu.

London, 13. februarja. (K. u.) Reuter: Holb je v adresni razpravi predlagal, naj se obžaluje, da bi morala vlada glede na sklepe vrhovnega vojnega vodstva smatrati le za svojo nalogo, da se vojska nadaljuje. Holb je vprašal, če mora res biti edina naloga le nadaljevanje vojske, če ni mogoča kaka druga možnost in če je vojska res edino sredstvo, s katerim se nameravani smotri morejo doseči. Državni tajnik za zunanje zadeve Balfour je odgovoril: V razpravi gre edino le za napačno tolmačenje tega, kar se je zgodilo v Versaillesu in ne za prestolni govor. Napačno je, ker se sodi, da bi se bili morali v Versaillesu splošno pečati o diplomatskih in političnih razmerah narodov, a ne, da je šlo le za neposredna vojaška vprašanja. Vojni svet v Versaillesu je zboroval le, da je obravnaval o velikih vojaških vprašanjih, za katera gre zdaj. Svet je podal iz-

javo o sklepih, ki jih je izvajal iz govorov grofa Hertlinga in Czernina, a z vojnimi sredstvi se ni pečal in tudi ni bil pooblaščen, da bi se bil pečal z njimi. Z obema govoroma se je versailske posvete res pečal in se prepričal, da v njih ni nobene zadovoljive misli in da so zato vojaški ukrepi važnejši kakor kdajkoli. Ali more kdo v teh govorih kaj najti, kar bi moglo nuditi zadoščenje vojnemu smotrom zavezniškov? (Medklic: Da! Wilson!) Res je, da živi Wilson v milejšem ozračju. Če se pa ne ozirate na naglas in upoštevate le oblike, ne dobite v Czerninovem govoru nobenih takih predlogov; v svojem odgovoru ni nikjer pokazal naklonjenosti, da bi bil sprejel katerikoli važni Wilsonov vojni smoter. Dasi je vojni svet v Versaillesu izjavil za svojo edino nalogo, da nadaljuje vojsko, vlada ne sodi, da bi ne smeli tisti, ki se vojskujejo, podvzeti nobenega koraka, ki bi privedel do pogajanj.

Lord Cecil je izjavil: Angleška vlada ne potrjuje in ne pritrjuje rusko-francoski pogodbi glede na levi breg Rena. Taka pogodba tudi ne tvori dela francoske pogodbe. Lloyd George odobrava Wilsonovo politiko.

Hertlingova izjava, da nemška vlada obsoja tajno diplomacijo, je nesramna. Angleška vlada se zelo peča z ustanovitvijo zveze narodov, a angleška vlada ne more pritrđiti, da bi se objavljale tajne pogodbe in da bi se jim odpovedala. Če miroljubi to zahtevajo, ne umevajo začetnih temeljev svoje lastne veroizpovedi. Ne veruje, da bi bil Grey sklenil leta 1913. pogodbo o varstvu Albanije, a da bi jo bil leta 1915. strmoglavil z drugo pogodbo. Ve, da tajne pogodbe niso priljubljene. Vlada, ki bi iz strahu zaradi nepriljubljenosti izpolnila želje miroljubov, bi ne bila sposobna, da bi vladala.

London, 13. februarja. (K. u.) Reuter: Spodnja zbornica je s 159. proti 28 glasovom miroljubov odklonila Holtov pristavek.

Rotterdam, 14. februarja. (K. u.) »Daily News« so pisale glede na govor Lloyda Georgeja: Lloyd George je odšel utrujen iz dvorane; tovariši so ostali pobiti tam. Začetkom se je že nadvladalo občutje, da tiči v zraku kriza. Zadeva se unora temeljito pojasniti. Spodnja zbornica se je končno zavedla, kakšno težko odgovornost je prevzela in da mora izvedeti, čigavih rok se je zaupala usoda angleške armade in če sta podrejena Haigh in Robertson francoskemu vrhovnemu poveljstvu. Parlament mora dokazati, pa naj se zgodi karkoli, da se mora Anglija vladati v Westminsteru in ne v Versaillesu.

Rotterdam, 13. februarja. (K. u.) Nekateri angleški listi, pred vsem radikalni »Star«, pravijo, da je stališče kabinete zelo omajano. Ne more se dvomiti, da je ugled Lloyda Georgeja v spodnji zbornici omajen.

London, 14. febr. (K. u.) Reuter: Zakladnik Bonar Law je naznanil poslaniški zbornici, da se z ozirom na postavo o obrambi države najhitreje uvede postopanje proti vojaškemu sodruidniku lista »Morningpost« Repingtonu, ker je objavil brez cenzorjevega dovoljenja članek.

Haag, 15. febr. Polkovnika Repingtona so zaprli, ker je baje protipostavno objavil tajne sklepe vojnega sveta v Versaillesu. Aretacija je vzbudila veliko presecenje. Pravijo, da se je zopet pojavil tajni vpliv lorda Northcliffe, kralja časo-

pisja, na angleško vlado. Dokler je pisal Repington v »Times«, je smel pisati, kar je hotel, a zdaj, ko je prestopil k listu »Morningpost«, so ga zaprli.

Politične novice.

+ Shodi zaupnikov S. L. S. bodo v Metliki v nedeljo, dne 17. t. m., ob pol 9. uri dopoldne pri Kroni (Widenig), isti dan popoldne ob 3. uri v Črnomlju pri Laknerju. Poročal bo drž. poslanec Jarc. Za novomeški okraj bo shod v ponedeljek, 18. februarja, ob pol 11. uri dopoldne v občinski pisarni v Kandiji.

+ Mednarodna katoliška Unija je priredila drugi svoj posvet v Curihu, ki je zboroval od 29. do 31. januarja. Navzočih je bilo 50 zastopnikov iz dežela osrednjih veselij in iz nevtralnih držav; odposlancev iz dežela sporazuma niso bila navzoča. Dunajski profesor dr. Ignacij Seipel je poročal o glavnih zahtevah papeževote note o miru, ki tvorijo močne temelje trajnemu in pravičnemu miru. Po poročilu profesorja dr. K. Hilgenreinerja iz Prage so z žalostjo pribili, ker se vzvišena papeževa stremjenja za mir z gotove strani izrabljajo za strastno hujskanje proti Vatikanu; pribilo se je, da so nastale razmere neznosne, ker je sv. stolica osamljena in ker se vedno bolj omejuje zajedeno ji občevarje s katoliškim inozemstvom. Profesor dr. G. J. Ebers iz Münstra je govoril o ustanovitvi mednarodno pravnih odborov, ki naj bi proučavali stvarino, katero je izprožila vojska in izdelali konkretne predloge. Resolucija, katero so sprejeli, priporoča, naj se ustanove podobni odbori v tistih deželah, kjer jih še ni in želi, naj se odbori pridružio mednarodni katoliški Uniji. Dalje so sklenili resolucije, da naj se kmalu skliče mednarodni kongres katoliških in krščansko-socialnih organizacij delavcev in delavk, kako naj se dvigne in pospešuje mednarodni srednji stan (poročal poslanec Held iz Regensburga) in o ustanovitvi trajne poslovalnice mednarodne katoliške Unije na glavnem sedežu bodočih splošnih mirovnih pogajanj in o odposiljativ strokovnjakov v cerkvenih zadevah. Sv. očetu so poslali udanostno adresno. — Obžalovati se mora, ker se posveta katoliški delegati iz zahodnih držav niso udeležili. Najbrže so jim udeležbo zgoraj zabranili. Tisti krogi, ki zdaj hujskajo v Italiji brezobzirno proti papežu Benediktu XV., bi seveda ne videli radi, da bi se katoličani iz dežela sporazuma sestali s katoličani Avstrije in Nemčije.

+ Nemški listi o Wilsonovem govoru. Vsenemški listi označujejo Wilsonov govor kot nerodno past Nemčiji. Nemci se bodo varovali, da bi šli vanjo. Edini odgovor na ta poizkus more in mora dati orožje. Zelo trezno odgovarja tem listom »Berliner Börsen-Courier«, ki piše: »Nad diplomatično bojno metodo, ki se je poslužuje Wilson, se more razburjati samo tisti, ki zavrgava tudi svrhu. Ta svrha pa je samouredba po načelih, ki jih je ohranil Wilson neizpremenjene še izza svoje nevtalnosti. Naj se obračajo ta načela, kakor se hočejo, tisti, ki jih je izgovoril, misli pošteno. Ta načela prihajajo od moža, kateremu se Nemčije ni treba bati, ki nima prav nobenega razloga, da bi nas zvaljal na hiter mir. Tudi to se mora enkrat odkrito povedati. Če Wilsonovim temeljnimi idejam ne moremo ali nečemo pri-

njeameriške, je predpogoj eksporta v Srednjo in Južno Ameriko. Promet žrnega sadja je v največji zvezi z našim sladkornim eksportom na Grško in v bližnji orient. Oranže in citrone iz Italije, Levante in nazadnje tudi iz Španije niso prišle samo na avstrijski trg, marveč so šle preko Avstrije tudi na Nemško in Rusko. Dišave pa so nas približale Indiji in Kitajski. Olje igra v importu Trsta zelo veliko vlogo, v zvezi z mastjo ca. 30 mil. kron, 300.000 centov; sledi sadje, zelenjava in čebula, 30 milijonov kron.

Iz Indije smo dobili zlasti riž, letno ca. 20 mil. kron, 800 do 900 tisoč centov. Razvila se je industrija čiščenja riža in pa trgovina z njim. Trst je zalagal vso Avstrijo in prodajal tudi v Levantu.

Pa tudi druge reči so prihajale v zadnjih letih v vedno večjih množinah v Trst. Premog iz Anglije in Amerike, osem do devet milijonov centov v vrednosti ca. 30 mil. kron, ni zalagal samo plovbe, temveč tudi industrijo v južnih krajih. Premišljevali so o napravi posebnega pristanišča za premog. Preje smo dobili vse to in tudi drugo v velikih množinah tudi čez druga pristanišča, v zadnjem času pa je stopal Trst vedno bolj v ospredje. Treba bo še dosti napraviti, zlasti glede bombaža, ki je prihajal tik pred vojsko še vedno večinoma iz tujih pristanov k nam. Narediti bo treba stalna skladišča za bombaž.

Kopičenje raznega prekomorskega blaga je povzročilo zopetni eksport v sosedne dežele, posebno na Balkan in v Levanto, in pa tranzit v Nemčijo, Italijo, Švico in Rusijo.

Nadalje je bil Trst važno središče za eksport avstrijskih produktov, najprvo za sladkor in les; leta 1913. so prodali skoro dva milijona centov sladkorja, vrednost več kot 60 mil. kron. Eksport lesa, zlasti v Italijo, Egipt in Levanto, je znašal nazadnje letno okoli 24.000 vagonov s ca. 23 mil. kron, pečalo se je z njim okoli 60 tvevk. V orient smo prodajali preko Trsta tudi spirite.

Izvoz avstrijskih in nemških izdelkov preko Trsta na Grško, v Egipt, Turčijo, Indijo, Severno in Južno Ameriko je v zadnjih letih zelo naraščal: sukno, kovinski izdelki, obleke, papir, barve, kemikalije, porcelan, stekleni izdelki, oni iz ronja, stroji, pivo itd., itd. Posebni tekstilni izdelki — sukno, platno, nogavice — so dosegali vedno večje vsote, l. 1913. n. pr. več kot 200 mil. kron.

Import je tako pomagal tudi eksportu, bodisi direktno ali pa na ta način, da je importna trgovina ustvarila zveze po morju in tako pospeševala eksport.

V korist vsakemu posestniku Trsta je, ako mu posveti vso pozornost, vse moči; z močjo in veljavo Trsta bo rastla tudi njegova moč in veljava.

Gospodarski načrt Trsta.

Koncem svojega dela razvija Escher gospodarski načrt Trsta za bodočnost. On pravi, da mora biti Trst več kot je bil dosedaj, da moramo zvišati moč njegove delavnosti. Kar storimo za Trst, to storimo tudi za zaledje, to prepričanje se mora vsakemu vcepiti. Zaledje je treba industrializirati in razširiti trgovske zveze; to

je pa mogoče le, če napravimo Trst za svetovnoprometno pristanišče. Štiri točke je zlasti treba pribiti:

1. Obnovitev in izpopolnitev prometnih naprav in sredstev.
2. Promet po morju se mora dvigniti, pospeševati je treba lastni in mednarodni promet preko Trsta.
3. Pospeševati je treba industrijo in lastno trgovino Trsta ter njegovega neposrednega zaledja.
4. V svrhu uveljavljenja ob Adriji, na morju in na svetovnem trgu moramo osredotočiti prekomorske trgovske zveze v Trstu.

1. Treba bo skrbeti za pravočasno dobavo, popravilo in moštvo ladij, za doke, stroje itd., ladje bi se morale takoj zopet pričeti graditi. Popraviti bi morali že sedaj nekatere mole in napraviti skladišča, zlasti za žito, premog in zmrznjeno meso in kar je s tem v zvezi. Ker se bo Trst sploh moral pošteno založiti, da bi manj odvisen od drugih trgov, bi bilo posebno potrebno skladišče za žito ali kakor to sedaj imenujejo, silo ali elevator. Za premog bo treba posebnega skladišča in sicer tako, da bo pripravno za železniški import in pa ladijski eksport. Pozneje bomo morali napraviti posebno pristanišče za premog. Naprave za shrambo zmrznjenega mesa se bodo morale tako razširiti, da bodo služile sploh takemu blagu, ki se lahko skvari: oranže, banane, jajca, ribe itd.

Gledati bo treba za železniške zveze, dosti jih bo moralo biti in pa redno

dosti vagonov. Potrebni uradi se morajo takoj zopet urediti, delavsko vprašanje se bo moralo hitro rešiti, bodisi glede delavcev samih in glede njihove prehrane. Ustanoviti se bodo morale tozadevne posredovalnice. Vozovi, konji, avtomobili, šoferji, na vse to je misliti. Mine odstraniti!

Pozneje je gledati na to, da so naprave za import ločene od onih za eksport, kakor imajo to uvedeno že vsa večja pristanišča. Koliko zmede in dela je prihranjenega! Predvsem zahtevajo potrebščine pristanišča več prostora ob morju in večjo možnost giblivosti na suhem.

2. Dvigniti bomo morali plovbo in pa posvetiti se vprašanju železnice. Na nekak način moramo odškodovati vse faktorje, ki so trpeli vsled vojske. Imamo že postavbo glede podpor za ladijsko industrijo, Escher se zavzema za zvišanje podpor, ravno tako za denarno podpiranje trgovske mornarice. Pravi, da ne smemo zamuditi ugodne prilike, kakor smo jo povodrom otvoritve sueskega prekopa. Čisto prav ima, če zahteva večje število direktnih parniških zvez z najvažnejšimi prekomorskimi trgi. Če bo po vojski trajalo izseljevanje še dalje, naj se ta gospodarska hiba vsaj toliko izenači, da uporablja domačo plovbo. Ravnotako zopetno dosegljevanje. To bi lahko uredili s posebno izseljeniško postavbo.

Glede železnice bi morali revidirati predvsem tarife, da vzdrži Trst lahko tujo konkurenco. Tarifi do glavnih središč kmetijstva in industrije morajo biti takl

trditi, potem bomo proti njim postavili druge misli, namesto da bi psovali. Toda bistveno tem načelom niti ne nasprotujemo, da bi se namreč z narodi in pokrajinami postopalo tako, kakor s kmeti na šahovni deski in da mora biti svrha vsake teritorialne ureditve blagor celoga naroda. To hočemo tudi mi. Č o ostale se da govoriti. — »Arbeiter Zeitung« piše: »Wilson je odgovoril na govore državnikov osrednjih velesil; sedaj imata besedo zopet Hertling in Czernin. Hertlingov odgovor bo moral podati jasnost o tem, v koliko je nemška vlada neodvisna od vpliva nemške vojske in aneksijske stranke, katere moč je po Wilsonovem mnenju edina ovira miru in ki je tudi v resnici ena izmed največjih mirovnih idej. Czernin mora pa sedaj jasno izreči svojo pripravljenost, da sprejme za temelj predlaganim pogajanjem med Ameriko in Avstro-Ogrsko splošna Wilsonova načela; tudi mora sedaj Wilsona naravnost in formalno povabiti na otvoritev pogajanj na tej podlagi. Nikoli ni bil čas za tak nastop ugodnejši nego sedaj, ko se je Rusija izločila iz vojne. Wilson je govoril veliko miroljubneje nego kdaj kak državnik sovražne svetovne zveze; če odgovore državniki osrednjih velesil v enakem duhu, potem bo pot do pogajanj kmalu prosta.

+ **Wilsonovi mirovni pogoji.** »Matin« poroča: Predsednik Wilson je povabil zaveznike, naj naznanijo svoje mirovne pogoje.

+ **Ministrski predsednik in grof Czernin.** Z Dunaja poročajo 14. t. m.: Po povratku grofa Czernina se je zgledil pri njem ministrski predsednik dr. pl. Seidler. Zunanji minister je obvestil dr. pl. Seidlerja o najvažnejših podrobnostih brestovskih dogovorov, ministrski predsednik je pa grofu Czerninu pojasnil vtis ukrajinske mirovne pogodbe na Poljake in vpliv na notranji položaj.

+ **Čehi ostanejo v opoziciji.** 11. t. m. se je zgledil pri ministrskem predsedniku v imenu Ceskega svaza poslanec Stanek. Pogovor se je sukal o trutnovski zadevi in državnem proračunu oziroma provizoriju. Stanek je znova izjavil, da Čehi vztrajajo na svojih izjavah in da od sedanje vlade ničesar ne zahtevajo iz razloga, ker jim za izvršitev morebiti danih obljub ne more jamčiti. S posebnim povdarmom je naglasil, da Čehi pod nobenim pogojem ne bodo trpeli, da bi se iz celote nemško-češkega spora iztrgali posamezni deli in enostransko rešili. Čehi bodo seveda v opoziciji vztrajali. — Ministrski predsednik je izjavil, da bo v seji načelnikov prihodnji ponedeljek stavil določne predloge.

+ **Vlada in socialni demokrati.** V parlamentarnih krogih poročajo, da se vlada pogaja tudi s socialnimi demokrati. Ti so stavili menda več demokratično-političnih zahtev.

+ **Poljaki in mir z Ukrajino.** »Głos Narodu« piše: »Poljsko vprašanje je prišlo v Brestu Litovskem na tako križpotec, iz katerega vodi pot res v negotovost. Kakor v svitu bliska smo videli prepad, v katerega hoče pahniti Poljsko premočenih in slepota drugih. Nikdo ne ve danes, kaj mu prinese jutrajšnji dan — s kakimi sredstvi naj nastopimo, do kakih korakov bomo primorani. Enotnost in solidarnost

je neobhodno potrebna. Ta enotnost mora združiti vse sile v eno spontano falango. Na delo moramo z vsem ognjem, z vso energijo, toda tudi trezno in pametno.«

+ **Poljske protestne priredbe.** 18. t. mes. se vrši v Krakovu radi Holma velika narodna protestna prireditev. Policijska oblast svari pred nemiri. Srednješolska vodstva prosijo stariše, naj vplivajo na svoje sinove, da ne store kaj nepremišljenega. — Bivši načelnik Poljskega kluba in železniški minister Glombinski je vrnil vsa svoja odlikovanja.

+ **Krakov, Poznanj, Varšava.** Poljski listi priobčujejo himno poljske armade na Ruskem, ki je pod vodstvom generala Musnickega že opetovano porazila boljševike. »Hočemo Krakov, Poznanj in Varšavo — združenje vsega poljskega ozemlja z dohodom do morja« — to je klie bojnikov za svobodo Poljske.

+ **Krakovski mestni svet in mir z Ukrajino.** Ko je došla prva vest, da je sklenjen mir z Ukrajino, je zapovedal krakovski mestni občinski svet, naj razobesijo mestni zavodi in poslopja zastave. Ko je pa došlo poročilo v mirovnih pogojih in o prikloplitvi Holma in Podlesja Ukrajini, je zapovedalo mestno predsedništvo, naj se zastave zopet odstranijo.

+ **Poljske gališke profesorje vabijo v Varšavo.** Te dni se je mudil v Krakovu poljski naučni minister, ki je razpravljal z raznimi srednješolskimi profesorji, katere misli poklicati na važna mesta poljskega šolstva.

+ **Posveti v velikem glavnem stanu.** Iz Berlina: Z merodajne strani se izjavlja, da se je dosegel pri posvetih v velikem glavnem stanu popoln sporazum med vojaškimi in političnimi oblastmi.

+ **Večina nemškega državnega zbora ostane, kakor se sklepa s posveta strank večine nemškega državnega zbora 14. t. meseca.**

+ **Iz Idrije nam pišejo:** Med poročilom »Dosedanji uspehi itd.« v »Slovenca« z dne 11. februarja 1918, št. 34, je čitati med drugim, da še ni izjave za majniško deklaracijo iz občine mesta Idrije. (Ta opomba je ostala le pomotoma v članku. Op. ur.) Sporočam, da se je že za deklaracijo izrekel mestni gerentski, oziroma gospodarski svet, meseca novembra; meseca decembra se je izjava za deklaracijo podpisavala ter se je v ta namen nabralo že veliko število podpisov. Da pa stvar ni prisliljena, ampak da je prebivalstvo mesta Idrije sploh za deklaracijo, razen par nemških uradnikov, je pokazal izborni obiskani shod, ki ga je priredil drž. poslanec Gostinčar dne 17. januarja 1918 v veliki dvorani hotela Didič. Na predlog tovariša Petra Rupnika, da naj shod z dviganjem rok pokaže, kdo je za deklaracijo, je shod z velikanskim navdušenjem soglasno pokazal, da mesto Idrija nikakor ne zостаja za drugimi občinami. — Janez Kavčič.

+ **»Narodne liste« v Pragi** je oblast ustavila za 14 dni, menda zato, ker niso priobčili cesarjevega manifesta na prvem mestu.

+ **Zadnje leto svetovne vojske.** Poročevalcu lista »Petit Parisien« je izjavil načelnik odseka ameriške reprezentantne zbornice za zunanje stvari Flood: Wilsonova poslanica obema zemeljskima oblama popolnoma jamči, da bo leto 1918. zadnje leto svetovne vojske.

+ **Ogrska volilna reforma.** V Ogrskem odseku za volilno reformo je izjavil justični minister Vaszonyi, da bo rad pritrldil predlogom, ki gredo za tem, da se moralno manjvrednim elementom t. j. »izdajalcem domovine in sleparskim dobaviteljem« odreče aktivna in pasivna volilna pravica. — Ministrski predsednik dr. Wekerle je zavrnil mnenje, kakor bi med njim in grofom Apponyijem glede nekakega kompromisa bilo nasprotje. Vsi člani vlade vztrajajo na temeljnih načelnih določbah volilne predloge ter glede obsega volilne pravice in čistosti volitev ni nobenega govora o kakem kompromisu.

+ **Kako v Italiji mistificirajo javno mnenje:** Italijansko časopisje je posvetilo zborovanju avstro-ogrskih delegacij posebno pozornost ter je zlasti govorom češkega delegata Stranskega in jugoslovanskega delegata Korošca pripisovalo veliko važnost, seveda v italijanskem imperialističnem smislu. Kritika dr. Stranskega o zunanji politiki avstro-ogrške monarhije, v kolikor se tiče splošnih vprašanj, je italijansko časopisje obširno navajalo. Skrbno so pa italijanski listi zamolčali oni del Stranskyjevega govora, v katerem se je pečal s tržaškim vprašanjem. — Delegat Stransky je tedaj izjavil: »Trst ni italijansko mesto, marveč poitalijanočeno slovansko mesto, katerega avtonomna občinska ustava slovanski manjšini ni ugodna. Niso se ustrašili dovoliti na intervencijo tuje države, da naj bi se tudi ta statut, in sicer pod jamstvom nemške države, nadomestil z novim, ki bi zagotovil nadvladje italijanskega življa.« Ta negacija italijanskega značaja Trsta, na katerem ravno temelji cela italijanska jadranska politika, s strani zastopnika iste kraljevi-

ne Češke, je morala vzbuditi v italijanskih oficijelnih krogih bolešno razočaranje. — Tudi poročila o ostalih delegacijah je italijansko časopisje zelo samovoljno prikrojilo. Tako je n. pr. cenzura zatajila celo vsebino govora skupnega finančnega ministra barona Buriana, ki je poročal o svojem delovanju začasa pogajanj z Italijo od januarja do maja 1915. Zlasti je cenzura zatrla ministrovo ugotovitev, da je nemško jamstvo za odstop avstro-ogrškega ozemlja zahteval — Sonnino. Pri tem je treba seveda upoštevati zlasti to, da so italijanski javnosti že l. 1915. predočevali nemško garancijo kot na Dunaju in v Berlinu dogovorjeno past za Italijo. Zato italijansko ljudstvo tudi sedaj ni smelo zvedeti resnice. Sploh so vsa politična poročila italijanskega časopisja prikrojena in pristranska, da si ljudstvo ne more ustvariti objektivne sodbe o dogodkih v inozemstvu.

+ **Rusija ni demobilizirala?** Iz Berlina 14. t. m.: O položaju na ruski fronti se z merodajne strani opozarja, da se je povečje, naj se ruska armada demobilizira, čez štiri ure preklicalo in da Rusija do zdaj dejansko še ni demobilizirala.

+ **Novo bogoslovno fakulteto na varšavskem vseučilišču** nameravajo otvoriti že letošnjo spomléd. Prvi njen dekan postane znani poljski ekseget Szlagowski.

+ **Za izobrazbo duhovščine in podporo katoliških dijakov lajkov** je šlo te dni na posvetu v dunajski knezoškofjski palači. Sklenili so v ta namen Kanizijevo organizacijo, katero bo vodil dunajski kardinal knez nadškof s pomočjo dveh podpredsednikov in častnega odbora. Tudi kološki pomožni škof dr. Viktor Horváth je namenil 200.000 K vojnega posojila za podporo katoliškim visokošolcem v budimpeštanskem kolegiju sv. Emeriha. Ustanove bo podeljeval vsakokratni rektor jezuitskega gimnazija v Koložu.

+ **Repington aretiran.** Iz Lugana: Zaprlj so prejšnjega vojnega kritika Timesa, polkovnika Repingtona.

+ **Smrtna kazen proti Bolo paši predlagana.** Iz Genfa: Proti Bolo paši se je predlagala kazen na smrt.

+ **Manifestacije za mir v Londonu.** Iz Rotterdam: V zadnjih osmih dneh so prirejali v Londonu velike manifestacije za mir. Shodov se je udeleževalo na tisoče ljudi. Delavstvo se prejškoslej novačenju najostreje upira. Voditelji delavstva so vladi naznanili, da bodo odredili splošno stavko, če novačenju ne omilijo.

Volna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. febr. Uradno:

Nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. febr. Veliki glavni stan:

Zapadno bojišče: Angleži in Francozi so na mnogih mestih nadaljevali svoja poizvedovanja. Severno od Lensa in v Champagni je pri tem prišlo do silnih bojov. V nekem izpostavljenem delu naše postojanke jugovzhodno od Tahure so se Francozi ustalili. Naša pehota je na Flanderskem in na višinah ob Mozi privedla ujetnike.

Z drugih bojišč nič novega.

Nemško večerno poročilo.

Berlin, 14. zvečer. Uradno: V Champagni so v odsekih severno od Prunaya in jugovzhodno od Tahure na več točkah močnejše streljali. Z drugih bojišč ničesar novega.

Ludendorff.

Pred nemško ofenzivo na zahodu.

Bern, 14. februarja. (Kor. ur.) Francosko javnost popolnoma jasno pripravljajo na ofenzivo osrednjih velesil na zahodni fronti. Skoraj v vseh listih pišejo vojaški sotrudniki v tem smislu. Polkovnik Rousset piše tozadevno v »Petit Parisien«: Velikopotezna ofenziva na zahodu je skozi in skozi potrebna. Nemčija je prisiljena, da jo izvede, ker bi sedanje mirno stanje znižalo njen ugled in ker zahteva notranji položaj v Nemčiji, da se doseže veliki vojaški uspeh.

Prosveta.

pr II. koncert češkega kvarteta. Svetovnoslavno Smetanovo skladbo »Iz mojega življenja« je češki kvartet že lani tu izvajal; vendar se je zdlo, kot da bi slišali nekaj čisto novega; lahko bi poslušali to povest doživljajev in prevar polnega umetniškega življenja večkrat, da, neprenehoma in ne zdlo bi se nam dolgočasno, kakor prav čisto izvajanje najkрасnejših skladb po nezmožnih predavateljih. Bil je pač Smetanova višek tega večera. Namesto Mozartovega kvarteta smo slišali Schumannov op. 41, kvartet v a molu. Kakor da bi vstajale pred nami osebe, ki jih je tako romantično popisal Schumannov najljubši prijatelj Jean Paul, tako žive, orientalske barve rabi skladatelj, tako se menjavata, posebno v 1. delu, otočnost z veseljem, in pravi užitek je slediti lubeznim melodijam in živahnim

ritmom. Zelo visoko stoji Sukova skladba: Meditacija o staročeškem koralu sv. Václava. Veličastni akordi v pp, mogočno naraščanje do ff je napravilo res najboljši vtis na zbrano občinstvo. Suk je naš; v njegovih skladbah se družita globoka otočnost z resno visokostjo. Borodinov Notturmo iz 2. kvarteta je spev jasne pomladne noči. Kanonična dvospeva med 1. violino in čelom ter 1. in 2. violino sta polna nežnosti in miline in počasno umirjenje melodije nam naznanja prihod »dneva porodnice«. Da, še celo Dvořákova poskočna valčka sta se v rokah teh umetnikov spremenila v sličice in avplavz, ki jima je sledil, je bil prav zaslužen. Dal Bog, da kmalu zopet pozdravimo reprezentante umetnosti bratskega naroda v naši beli Ljubljani. L. M. S.

pr Trostov koncert na Dunaju. O tej prireditvi smo prejeli še naslednje poročilo: Koncert, ki ga je priredil naš slovenski klavirski virtuos g. Anton Trost dne 7. februarja v mali dvorani Konzerthausa na Dunaju, je uspel v vsakem oziru sijajno. Bil je večer krasnega umetniškega užitka. Mojštrako izvajane Sukova legenda in Dvořákove varijacije. Koncert je počastil s svojim obiskom ekscelenc ministrov dr. Zolger v spremstvu svojega tajnika, g. okr. glavarja pl. Andrejka. Opazili smo tudi več državnih in deželnih poslancev in mnogo odličnih dunajskih Slovencev. Večer so posetili tudi slavni virtuoz profesor Emil pl. Sauer in več odličnih dunajskih glasbenikov. — Verno ob strani stoji g. Trostu njegova mlada, zelo nadarjena, simpatična soproga Claire Trost-Fiedlerjeva, ki je nastopila v nedeljo v koncertu koncertnega društva v veliki dvorani Konzerthausa, kjer je proizvajala z veliko virtuoznostjo in temperamentom Lisztov klavirski koncert A-dur, z orkestrom. Ni treba povdarjati, da sta oba umetnika žela veličastni uspeh in da ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Kakor znano, bosta oba umetnika koncertirala dne 17. t. m. v Ljubljani, kjer jima sijajni uspeh gotovo ne bode izostal in ljubljanskemu občinstvu je dana prilika, pozdraviti sina-umetnika na slovenskih tleh. — Viktor Parma.

Zmede na Ruskem.

Avstrijci vkorakali v Brody.

Dunaj, 14. februarja. (K. u.) Vojni tiskovni stan: V smislu člena I., odstavka b z Ukrajino sklenjene pogodbe, ki obnavlja status quo ante glede na meje med Avstrijo in Rusijo, so vkorakale včeraj naše čete v Brody. Lvovski bataljon, ki je vkorakal v mesto, je župan mesta Brody v navzočnosti rade 105. ukrajinske divizije najslavesnejše pozdravil, tudi prebivalstvo je izražalo svoje simpatije. Z mirno zasedbo je v avstrijskih rokah tudi zadnje večje mesto v vzhodni Galiciji, ki je bilo pod rusko oblastjo od zadnjih dni julija leta 1916.

Novice iz Ukrajine.

»Az Ujsag« naznanja, da je izjavil nek politik, ki se je vrnil iz Brest-Litovskega: Ukrajini bomo morali najbrže tudi vojaško pomagati pri zbiranju in transportu nam namenjenih živil, kar pa ne pomeni, da nameravamo vojsko proti boljševikom nadaljevati. Sicer pa obstoja z Rusijo premirje dalje. — »Pesti Hirap« je poročal: Avstrijski zastopniki, ki so se mislili peljati iz Bukarešta v Odeso, niso mogli radi tehničnih ovir odpotovati in so se vrnili. Z nemškimi zastopniki se bodo peljali skupno čez Varšavo v Kijev.

Vojaški zastopniki sporazuma zapustili Ukrajino.

»Echo de Paris«: Vojaškim zastopnikom sporazuma v Kijevu je zapovedano, naj zapuste Ukrajino. Na ukrajinski fronti se je nahajalo še zadnji teden 35 višjih častnikov sporazuma, ki so minulo soboto odpotovali iz Kijeva.

Ali je vojska z Rusijo končana ali obstoja le trajno premirje?

»Kölnische Zeitung« javlja s švicarske meje: Trockij je izdal oklic ruskemu narodu o končanem vojnem stanju z osrednjimi velesilami. V razglasu izraza med drugim: Sodrugij! Pogajanja o miru so končana. V imenu vlade sovjetov, ljudskih komisarjev in ruske republike naznanjamo vladam zaveznikov in narodom, ki se z nami vojskujejo, kakor tudi nevtralnih narodov, da je Rusija proglasila konec vojnega stanja z Nemčijo, Avstrijo, Turčijo in z Bolgarijo. Istočasno se je ruskim četam zapovedalo na vseh frontah, naj popolnoma demobilizirajo. Iz Stockholma se pa poroča: Kamenjev je izjavil, naj se ne rabi beseda »sklenjen mir«, ker gre za trajno premirje. Prisiliti nismo mogli Nemčije, da bi bila sprejela naše pogoje glede

4. Tu moremo k prejšnjemu napisu pridejati samo še tole: Če je naša prometna organizacija tako napredovala, da lahko popolnoma zadosti domačemu prometu, potem si stavi višje cilje in širše meje. Posredovala bo tudi tuji promet z zvezami med inozemskimi pristanišči in preko mej domovine, zboljšala bo trgovsko in plačilno bilanco lastne države.

na zasedene province ob Vzhodnem morju, ker ne razpolagamo z vojaškimi dokazi. Ničesar nismo podpisali. Ohranili smo si prosto postopanje za splošen kongres o miru. Kamenev je dalje tožil, da bodo Nemci zdaj mogoče ojačali zahodno fronto in pritiskali proti sporazumu. — General Aleksejev, ki je prevzel poveljstvo kozakov, noče razorožiti svojih čet.

Vojska proti boljševikom?

Kolin, 14. februarja. Berlinski dopisnik lista »Kölnische Volkszeitung« izjavlja: Sklep boljševikov je za Nemčijo, posebno pa za Avstrijo zelo nevarnega pomena. Došlo so o tem gotove vesti, da boljševiki že premikajo svoje čete, da bodo udarili na Ukrajino. Vojska Trockega z ruskimi četami, ki so postale proste, proti Ukrajini pomenja največjo nevarnost za novo ukrajinsko državo. Na merodajnem mestu niso nikakor voljni, da bi Trocki na ta način vzel sadove miru z Ukrajino. Zato ni izključeno, da so bili v razgovoru v velikem glavnem stanu stori-je pomembni sklepi, da se morajo od nemške in avstrijske strani takoj pričeti operacije na velikoruski fronti, da se prepreči zmaga boljševikov nad kijevsko vladjo. Z izjavo Trockega, da je vojska končana, so dogovori o premirju razveljavljeni, tako da imamo v vsakem oziru prosto roko.

× × ×

Sporazum grozi Rumuniji.

»Lokalanzeiger« poroča, da je v ponedeljek poslanik sporazuma v Jašu opozarjal rumunsko vladjo na dalekosežne posledice, če se Rumunija odvrne od skupne politike. Nova rumunska vlada je vzela poslanikovo naznanilo v vednost. Protizjave pa ni podala. Pariški listi javljajo, da so poštini uradi v Parizu poštini promet v ponedeljek ustavili. — »Matin« poroča: Mackensen je prišel na Rumunijo vojaško pritiskati. Položaj rumunske armade postaja kritičen, ker jo obdajajo povsod odkriti ali pa prikriti sovražniki.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Koroška za svobodno jugoslovansko državo. Slovenske žene in dekleta župnije Loče, občina Belkstenj pri Beljaku, se iz vsega srca pridružujemo mirovni želji papeža Benedikta XV. in našega cesarja Karla I. Želimo ne le miru med državami, ampak tudi spravo med narodi, da preneha neznošni narodni boj in preprij in da pridejo vsi — tudi naš narod do svojih pravic, svobode in samoodločevanja. Prelite kri vseh naših vojakov in vse vojno trpljenje na fronti in v zaledju ne sme biti zastonj. Zato zahtevamo združenje vseh Jugoslovancev habsburške monarhije in svobodni jugoslovanski državi pod slavim habsburškim žezlom. Z nami sta Bog in pravica. »Prost mora biti prost naš rod, na svoji zemlji svoj gospod!«

Občinski odbor občine Sušak pri Reki se je izrekel za jugoslovansko deklaracijo.

Podpisane žene in fantje iz občine Mirne na Dolenjskem slovesno in z navdušenjem izjavljamo, da smo s celim srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Sledi 138 podpisov.

Iz občine Domžale smo prejeli še nadaljnjih 36 podpisov.

Podpisane slovenske žene in dekleta iz konjske okolice, župnije Čadramske in župnije Sv. Duh v Ločah za lastnoročnim podpisom izražamo svojo odločno voljo, da se politično ujedinijo vsi jugoslovanski narodi habsburške monarhije pod avstrijskim vladarjem. — 759 podpisov. Skupno število vseh podpisov iz konjske okolice znaša 2295.

Možje, žene, fantje in dekleta iz fare Sostro pod Ljubljano se navdušeno pridružujemo državnopravni izjavi Jugoslovanskega kluba, podani v državnem zboru 30. maja 1917. Hočemo in zahtevamo, da tudi nam z našimi solnce v naši Jugoslaviji, da bomo pod žezlom Habsburžanov na svoji zemlji svoji gospodariji. Poslanecem Jugoslovanskega kluba izrekamo za njihovo energično in smotreno delo v doseg ciljev jugoslovanske deklaracije vse priznanje in popolno zaupanje. Posebno hvaležni smo svojemu prevzvišenemu knezoškofu, da se je tako močno zavzel za našo narodno stvar. Vsemogočnega pa prosimo, da naš narod in njega vodnike podpira v tem težkem boju in našim prizadevanjem podeli svoj blagoslov. — Sledi 717 podpisov vseh devet vasi fare Sostro, t. j.: Dobrunje, Zadrž, Sostro, Podmolnik, Sadnja vas, Podl-poglav, Čošnice, Zagvadišče in Zavogljje.

Podpisane žene in dekleta iz Rovt nad Logatcem se navdušeno pridružujejo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Sledi 290 podpisov.

Podpisani možje in fantje, žene in dekleta župnije Leskovec nad Škofjo Loko navdušeno pozdravljamo deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 za združitev vseh Jugoslovancev v jugoslovansko državo pod habsburško dinastijo ter iskreno prosimo naše poslanke, združene v Jugoslovanskem klubu, da vztrajajo in odločno delajo na to, da se skoraj uresniči ta naša pravična želja. Pozdravljamo pa tudi našega preljubljenejšega gospoda knezoškofa dr. Ant. Bonaventuro Jegliča, ker je tako odločno in neustrašeno nastopil za združitev vseh Jugoslovancev, kakor na velikansko korist naše skupne avstrijske domovine. Pozdravljamo najodličnejši tolmač naših teženj! — Obenem zahvaljujemo Njegov Svetosti sv. Očeta Benedikta XV. in presvetlega cesarja Karla I. za njuno očetovsko delovanje za mir med narodi. Sledi 439 podpisov.

Dol Trebuša (Goriško). Z nadvse radostnim srcem, popolno narodno samozavestjo, z jamčeno nam v enakopravnosti, zavedajoč se važnosti in pomena sedanjega časa, se pridružujemo možje in mladeniči, žene in dekleta naše vasi majniški deklaraciji, proseč Vsemogočnega, naj blagoslovi prizadevanje Njegov Svetosti papeža Benedikta XV. in Nj. Veličanstva cesarja Karla I., pod čigar vladjo naj živimo v miru med narodi. Sledi 439 podpisov.

stva cesarja Karla I., pod čigar vladjo naj živimo seme deklaracije in nam dozori skorajšnji mir. Obenem se veselimo neustrašene nastopa prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega, izražamo neomajno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in ogorčeno obsojamo poslanke, ki so zapustili klub v odločilnem trenutku. Sledi 356 podpisov.

Podpisane žene in dekleta iz občine Mirne na Dolenjskem slovesno in z navdušenjem izjavljamo, da smo s celim srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Sledi 443 podpisov.

Podpisane žene in dekleta iz Bučke na Dolenjskem se pridružujemo z vsem srcem jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917 ter izražamo svoje popolno zaupanje in udanost Jugoslovanskemu klubu, obsojamo škodljivce narodnega probujanja ter kličejo slavo prvobornostem za obstoj velike svobodne Jugoslavije. Sledi 405 podpisov.

Podpisane žene in dekleta vasi Štanfel, Kobdij, Hruševica, Lukovec, Kobolj in Lesjaki na Goriškem se z navdušenjem pridružujejo majniški deklaraciji z dne 30. maja 1. l. Slovenske žene in dekleta občine Zmice pri Škofji Loki (vasi Puštal, Suha, Bodovlje, Zmice, Hosta, Lipica, Brode, Gabrki) se z navdušenjem pridružujejo izjavi vseh slovenskih žena in deklet za jugoslovansko deklaracijo. Jugoslovanskemu klubu, ki se trudi za naš obstoj in našo bodočnost, izražamo popolno zaupanje in hvaležnost. Iz srca želimo miru in zato pozdravljamo mirovno delo sv. Očeta Benedikta XV. in našega cesarja Karla I. Iz srca odobravamo značajni in odločni nastop našega prevzvišenega knezoškofa zoper razdružitev S. L. S. Sledi 356 podpisov.

Žene in dekleta občine Raka na Dolenjskem so se pridružile zahtevi po združitvi Jugoslovancev v smislu majniške deklaracije s 1118 podpisi.

Podpisane žene in dekleta iz Videmske občine v Dobrepoljah se s iskrenim srcem pridružujemo državnopravni deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917. Njegovim članom, zlasti načelniku gosp. dr. A. Korošcu, izrekamo svoje popolno zaupanje, zahvalo za odločen nastop in veliko prizadevanje za doseg jugoslovanske države pod žezlom Habsburžanov. Obenem Vas prosimo — mi žene, dekleta in možje, kakor tudi fantje, — da ne odnehate niti za ped od pravičnih zahtev, v katerih uresničenje je, vsega naroda hrepenenje. Razdralce narodne edinstvi obsojamo iz dna duše. — Našemu prevzvišenemu gospodu knezoškofu A. Bonaventuri Jegliču pa izrekamo najpriskrbenjšo zahvalo za njegov odločni nastop za pravično stvar: pred Bogom in cesarjem in mu izrekamo udanost ter da gremo za njim preko vsake ovire, da dosežemo zaželeni pravični cilj. Sledi 668 podpisov.

Dobrepolje, dne 7. febr. 1918.

Za deklaracijo Jugoslovanskega kluba od 30. maja 1917 so se izjavile dekleta in žene občine Depaljavas, okraj Kamnik s 66 podpisi.

Podpisane žene, dekleta, možje in mladeniči občine Otalež na Goriškem se pridružujejo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba za združenje Jugoslovancev pod žezlom preslavne habsburške dinastije, pozdravljajo prizadevanje Nj. Svetosti papeža Benedikta XV. in našega presvetlega cesarja Karla I. za toli zaželeni skorajšnji mir. — (Sledi 420 podpisov.)

Ljubljanska aprovizacija.

a Prodaja kruha. Za peko kruha je prejela mestna aprovizacija nekaj boljše moke, ki je seveda nekoliko dražja. Vsled tega se bode prodajal kruh od vštete nedelje 17. t. m. dalje hleb po 60 vinarjev, kateri mora tehtati pečen 70 dkg. To velja le do tedaj, dokler se bode pekel kruh iz boljše moke.

a Krušne komisije bodo uradovale tudi v soboto 16. t. m. Izdajale se bodo izkaznice za petrolej. Rodbine dobe izkaznice s črko A, katere se bodo izdajale po zaporednih številkah, samci dobe izkaznice s črko B, in obrtniki izkaznice s črko C.

a Petrolej za I. do VI. okraj. Stranke, ki bi imele dobiti petrolej dne 24. t. m. ga bodo dobile dne 25. t. m., ker so v nedeljo trgovine zaprte. Za to prodajo, ki je bila objavljena v tukajšnjih listih, so veljavne le izkaznice s številko 1, katere imajo stranke že v rokah, ne pa tudi izkaznice s črko A, B. in C., katere bodo dobile stranke šele v soboto 16. t. m. pri komisijah.

a Enakost za vse. Kakor znano, prejeli so okraj I.—V. po 15 kg krompirja na osebo, in to pred meseci. Zmanjkalo pa je naenkrat za vse druge okraje tega prevažnega, življenjskega sadu. Sedaj deli mestna aprovizacija krompir za VI.—X., a ne po 15 kg na osebo, temveč le po 5 kg. Ne vemo, ali misli mestna aprovizacija pri novi rekviziciji dopolniti pri okrajih VI.—X. še onih manjkajočih 10 kg ali morda osrečiti okraje I.—V. z novim nakazilom. Pričakovati je, da se bo ravnalo enako za vse, posebno ker v okrajih VI. do X. gotovo živi najpotrebnejše ljudstvo. Pri masti sta bila le prva dva okraja tako srečna, da sta dobila še kolikor toliko ceno masti, in to vsaj v sedanjem času primerno količino. Vsi drugi okraji pa so tepeni pri razdelitvi masti, zato upamo, da se vsaj s krompirjem ne bo tako godilo tem nesrečnikom.

Ljubljanske novice.

Ij Slov. katol. izobraževalno društvo Selo-Moste vabi k predstavi, ki se vrši v nedeljo, dne 17. februarja ob 5. uri popoldne. Spored: Revček Andrejček, narodna igra s petjem v petih dejanjih. — Vstopnina: 1. prostor 3 K; 2. 2 K; 3. 1.50 K; balkon 3 K; stojšča 1 K. Otrokom ni dovoljen vstop. Predprodaja vstopnic v Društvenem domu in v trgovini Orehek.

Ij Koncert. Klavirski virtuoz g. Anton Trost nastopa na Dunaju z velikimi uspehi pri orkestralnih koncertih raznih odličnih glasbenih društev. Doslej so ga že »Wiener Tonkünstlerverein«, »Wiener Konzertverein«, »K. k. Gesellschaft der Musikfreunde« in drugi povabili na sodelovanje. »Neue Freie Presse« piše nekoč: »... sodeloval je mladi umetnik Trost ter dokazal v izvajanju Chopinovega koncerta v E-molu ob blesteči tehniki popolno umevanje.« Pri nekem drugem koncertu piše: »S kremenitim, tehnično izpolnjenim izvajanjem Schubertove fantazije z orkestrom je dosegel Trost največji uspeh.« »Neues Wiener Tagblatt« priznava simpatičen vsprejem mladega umetnika pri dunajskem občinstvu in poudarja, »da dokazuje Trost veliko, priznanja vredno tehnično usposobljenost in lep muzikaličen okus«. Podobno pišejo drugi časopisi. O lepo uspelem Trostovem koncertu dne 7. februarja na Dunaju smo že poročali. V ljubljanskem koncertu bo sodelovala tudi mlada umetnica, klavirska virtuosinja, koncertantova soproga g. Claire Trost-Fiedler z izvajanjem znamenitega klavirskega koncerta Lisztovega v A-duru. Ta koncert je gospa pred dnevi z velikim uspehom izvajala na Dunaju v koncertu z orkestrom. — Za Trostov koncert se dobivajo vstopnice v trafiki v Prešernovi ulici.

Ij Umrl je dne 14. t. m. na operaciji v vojaški bolnišnici bivši slovenski igralec enoletni prostovoljec g. Ferdo Trampuž. Pogreb bo jutri, v soboto, dne 16. t. m., v Gradcu.

Ij Kranjska deželna podružnica nižjeavstrijske deželne življenske rentne, neugodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 12, uraduje zopet od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Ij Mesto venca za ranjkega častitega gospoda Ivana Travna, ravnatelja Zdravne centrale v Ljubljani, je darovala Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani za mestne uboge znesek 100 kron.

Ij Šentpeterski novi most v Ljubljani po tolikem času baje vendar odpro v kratkem času javnemu prometu. To je silno potrebno zlasti za promet z vozovi od poljanskega mestnega dela. Zato se nam čudno zdi, da mestna uprava tako počasi gre naprej z zadnjimi deli. Zadnje tedne se zdi, da je pri mostu več nadzornikov nego delavcev. — Torej odprite že enkrat novi most javnemu prometu z vozovi saj za silo!

Ij Umrl so v Ljubljani: Dragica Ladisha, hči sprevednikovke vdove, 9 let. — Iv. Murn, bivši čevljar, 71 let. — Josip Christian, bivši krojaški pomočnik, 36 let. — Josipina Rebec, žena železniškega čuvaja, 51 let. — Viktorija Brandstetter, vdova železniškega poduradnika, 80 let. — Helena Čelešnik, užitkarica, 68 let. — Marija Šteblaj, poljska dninarica, 69 let. — Matija Per, mestni delavec, 73 let. — Marija Ribnikar, posestnikova žena iz Gorič, 29 let. — Marijana Ribič, poljska dninarica, 57 let. — Juri Bitterlich, slaščičarski pomočnik, 30 let.

Ij Vsi v Ljubljani bivajoči begunci z Goriškega in Gradiškega se opozarjajo, da naj natančno prečitajo razglašene na javnih deskah, kjer so označeni vsi kraji, v katere se smejo povrniti, kakor tudi druge tozadevne potrebne okolnosti.

Ij Značilno. Pred kratkim je dobil tukajšnji gospod od neke dunajske trdke večjo množino svinčnikov s pripomočjo, da mu jih ne zmanjka. Če jih imajo pa še vsi, katerim naj bi jih razdelil, zadosti, naj jih pošlje nazaj. Ker so jih vsi imeli še dovolj, bi jih bil po lastni ceni rad privoščil domačim trgovcem, namesto da bi jih pošiljal nazaj. Taki svinčniki se sedaj v Ljubljani prodajajo od 40 do 50 vin. komad. Meneč, da ustreže, jih je res dvema trgovcema ponudil v nakup. Pa ni bilo ustreženo. Izgovarjala sta se, da so predragi ter da jih za nadrobno prodajo ne moreta prevzeti, in so zaradi tega res bili poslani nazaj. Glasom pridejane fakture bi bili svinčniki veljali komad po 12 vin., pa so bili za nadrobno prodajo predragi!

Ij Zasebni uradniki in uradnice! V soboto, dne 16. t. m., ob 7. uri zvečer se vrši v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani občni zbor »Društva zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju«. Vsi člani in članice, udeležite se shoda polnoštevilno in pripeljite s seboj tudi svoje tovariše in tovarišice, ki še niso člani tega društva!

Ij V ponedeljek popoldne se je našla pred pošto manjša vsota denarja. Poizve se pri Avg. Šibelja, pismonoži na glavni pošti.

Ij Izgubila se je včeraj črna »boa« od kavarne Krapš, Vrhovčeva ulica, čez št. Peterski most do cukrarne. Pošten najditelj naj jo odda I. Taučer, Sv. Petra cesta št. 75 v Ljubljani.

Ij Izgubili so se 11. t. m. zvečer v mestu trije ključki, aklopljeni v eno spono. Najditelj naj jih odda proti nagradi v garnizijski bolnišnici šte. 8.

Dnevne novice.

Posamezne številke »Slovenca« se bodo odslej prodajale po 20 vinarjev in sicer izven Ljubljane počenši z jutrišnjim dnevom (16. febr.), v Ljubljani pa radi tedenskega obračuna s prodajali počenši s ponedeljkom, dne 18. februarja. Neprodanih izvodov ne sprejemamo od nikogar več nazaj.

— Velikonočno obhajilo. Po novem kanoničnem zakoniku velja za velikonočno obhajilo čas od 4. postne nedelje dalje. Na prošnjo avstrijskih škofov pa je sv. stolica dovolila za Avstrijo, kjer to škofoje žele, da se velikonočno obhajilo sme prejemati od 2. postne nedelje dalje, kakor je bilo to že prej v navadi. Ljubljanski g. knezoškof je ta čas za svojo škofijo sprejel, kakor bo to objavljeno v prihodnji številki škofijskega lista.

— Vojaška odlikovanja. Vojaški zasluzni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil poročnik 4. bos. herc. pp. Franc Ahčin. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje ze meči so dobili: poročnik 6. bos. herc. lov. bat. Franc Alič, poročnik 17. pp. Viktor Mašič in Herbert Maier. — Najvišje pohvalno priznanje z meči so dobili: stotnik 14. pp. Valter Peterel, poročnik 17. pp. Fr. Zupančič, poročnik 87. pp. Mihael Sevnik in Pavel Sturm. — Zlat zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nadporočnik 9. transportnega vodstva Oskar Štrekelj. — Srebrni zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: stražmojster (san. podčastnik) 5. drag. p. Anton Hudelist in nadomestni stražmojster 7. dež. orož. pov. Franc Petelin, Avgust Pleničar in Alojzij Mihelj. — Železni zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: rač. podčastnik 87. pp. Ivanuša Ivan; ognjičar 28. polj. havb. p. Golob Ernest; rač. podčastnik 28. polj. havb. p. Verbič Anton; stražmojster 3. tren. bat. Vebler Josip; topničar 23. polj. havb. p. Sršen Franc; tit. desetnik Slavčič Ivan in Vidmajer Fr., pešci Blažič Jakob, Lukanc Franc, Kirhar Ivan, Kobalc Anton, Zibret Albin in Podplatnik Lenart, vsi pri 87. pp.; tren. vojak 3. tren. bat. Pristov Jakob; desetnik Skurnik Josip, poddesetnik Blatnik Jakob, pešci Pavlič Franc, Letič Josip, Dobnik Franc, Vidovič Ivan in Ulaga Fr., vsi pri 87. pp.; lovec 2. polka tir. ces. lovec Furlan Franc; pešec 47. pp. Zuman Franc; poddesetnik evid. oskrb. skladišča v Gradcu Pavlič Anton; predmojster Mole Anton, desetnik Hočevar Franc, topničarji Kumar Ladislav, Čadež Andrej, Vončina Ciril, Ambrožič Matija, Bajec Ivan, Jerčič Jurij in Černigoj Avgust, vsi pri 28. polj. havb. p.

— Odlikovanja. V drugič je dobil vojaški zasluzni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči nadporočnik 4. bos. herc. polka Branko vitez Pogačnik.

— Padel je na gori sv. Gabrijele, kjer je bil tudi pokopan, 11. septembra 1917 poročnik-adjutant g. Janko Muha, nadučitelj v Ajdovcu. Bil je vzor učitelja, vnet za vzgojo in napredek mladine, ki je vsled njegove izgube hudo prizadeta. Za njim žaluje cela soseska. Počivaj v miru, ti do bri Janko!

— Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 17. t. m. ob 2. uri popoldne v prostorih restavracije Kaiserhof, I. okraj, Felderstrasse šte. 2, Dunaj.

— Promoviral je dne 8. februarja t. l. v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča doktorjem prava gosp. Josip Macan, predsednik hrv. kat. društva »Hrvatska« na Dunaju. Naše najiskrenejše čestitke.

— Promet s strankami pri c. kr. deželni vladi in pri c. kr. deželnem šolskem svetu. Z okrožnico z dne 14. oktobra 1917 se je promet s strankami pri c. kr. deželnem šolskem svetu omejil na srede in sobote od 10. dopoldne do pol 1. popoldne. Od dne 15. februarja t. l. se lahko zglašajo zopet stranke pri c. kr. deželni vladi in pri c. kr. dež. šolskem svetu vsak delavnik, in sicer od 10. do 12. ure popoldne. Pri komisijah za preživljanje se bodo dajala strankam pojasnila, kakor doslej, le ob sredah in sobotah od 8. do 12. dopoldne.

— Poroke. Poročili so se: G. Janez Brinskele, ključavničar v Blatniku pri Črnomlju, in Ključavničar v Blatniku pri Črnomlju, Lužar iz Rečič pri Semiču; g. Alojzij Jesih iz Radnje vasi pri Trebelnem z gđ. Marijo Urbič iz Bitnje vasi pri Trebelnem; Karol Sutri v Prečini z gđ. Ano Dragman; g. Jožef Jazbec, posestnik in ključavničar v Novem mestu, z gđ. Filomeno Pavlin, doma s Trnovega pri Gorici.

— Umrl je v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji g. Jožef Schwirt, mesar v Novem mestu, star 68 let. Naj v miru počiva!

— Invalidni dom v Beli Krafini. Preč. knezoškofstvo je dovolilo, da se sme odslej pobirati zadnje nedelje v mesecih po belokranjskih župnijah ne več za invalide sploh, ampak za invalidni dom v Beli Krafini. Čč. gđ. župniki semiške dekanije so

naprošeni, da bi o tem obvestili vernike s prižnice, nabrane zneske pa pošiljali po položnicah, ki jih bodo prejeli.

— **Za slovenske oslepele vojake** darujejo občani občine Moravče, okraj Litijska, skupiček vojaštvu oddane trtne rezine po odbitku vseh stroškov v znesku 310 kron, katere je g. župan Fran Miklavčič v ta namen izročil. Zleteti bi bilo, da bi ta zgladna občina dobila mnogo posnemalcev. — Za slovenske invalide je izročil g. Karol Poljšak 1000 K kot volilo umrle Viktorije Poljšak iz Batuj pri Gorici. «Slovenski odbor za vojne invalide» v Ljubljani se najtopleje zahvaljuje darovalcem. — **Gremij trgovcev** naznanja svojim članom, da se nahaja v Zenevi nemška trgovska zbornica s podružnicami v Curihu, Baslu in Lugani. V interesu trgovcev je, da stopijo, preden se obrnejo na gore, z zbornice, v dogovor s »Zentralband österr. Kaufleute, Wien, IV., Schwarzenbergplatz, Nr. 16.

— **Razpisana ustanova.** Oddala se bo Friderik Weitenhillerjeva ustanova za dekliško balo za leto 1917 v letnem znesku 106 K 40 vin. Pravico do ustanove imajo žene, ki so dobro vzgojene in revnih staršev ter so se poročile v letu 1917. S poročnim listom, izkazom o ubožnosti in z navstvenim spričevalom opremljene prošnje je treba vložiti do 20. marca t. l. pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. — C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

— **Strašna nesreča.** Iz Bosanskega Broda poročajo: Dne 9. t. m. se je tamkaj dogodila strašna nesreča, ki je zahtevala dvoje človeških življenj. V skladišču za karbid je nastala eksplozija. Skladišče je podrt, dva delavca pa sta našla naglo smrt; enega je raztrgalo na kosce, drugemu pa je odtrgalo glavo.

— **Velikega soma** je vjel v Savi pri Zagrebu ribič Ivan Matijah. Som je bil dolg 2 m 35 cm in je tehtal 93 kg in 35 dkg.

— **Za Krekov spomenik.** Prejeli smo: O priliki zaključka oljarne Josipa Valentič, Dekani 19, nabral se je z drugimi rodoljubi znesek 40 K za postavitev spomenika pok. dr. J. Ev. Kreku. Ta dar naj velja kot izraz jugoslovanske ideje onim, ki razdirajo skupne jugoslovanske ideje.

— **Električna železniška zveza Ogrske z Radgono.** Neki ogrski sindikat, katerega članice so tudi nemške banke, namerava izrabiti vodno moč Mure in zgraditi električno železnico Muraszombat—Körmend—Alsöldö—Radgona. Iz Radgone ima Ogrska z Gradcem in Mariborom neposredno železniško zvezo. Obe vladi sta že podelili koncesijo.

— **Plovba po Donavi in Dravi** se je zopet pričela, ker je led že popolnoma izginil. Sedaj prično prevažati žito na ladjah, ki so že natovorjene na spodnji Donavi.

— **Zglasitev sovražne imovine.** Kakor je bilo že objavljeno, je zglasiti v Avstriji se nahajajočo imovino pripadnikov sovražnega inozemstva ter v sovražnem inozemstvu nahajajoče se imovine avstrijskih državljanov do 15. februarja 1918 pri tisti trgovski in obrtniški zbornici, v katere okraju ima zglasilni zavezanec svoje stanovišče (sedež). Za zglasitve je uporabljati uradne zglasilne pole A, B, C, D in E, ki se dode proti plačilu 10 vin. za izvod pri trgovskih in obrtniških zbornicah. Zglasitev podati so zavezani: 1. Pripadniki sovražnih držav, ki imajo svoja bivališča v Avstriji — izvzemši vojni ujetniki — glede cele svoje v Avstriji se nahajajoče imovine (zglasilna pola A); 2. sleherni, ki v Avstriji se nahajajočo imovino pripadnika sovražnih držav upravlja ali shranjuje (zglasilna pola B); 3. sleherni, ki kateremu zunaj Avstrije se nahajajočemu pripadniku sovražnih držav dolguje kako dajatev v denarju, vrednostnih papirjev ali blagu (zglasilna pola C); 4. voditelji in poslovodje v Avstriji se nahajajočega podjetja, v katerem so udeleženi pripadniki sovražnih držav (zglasilna pola D); 5. vsi avstrijski državljani glede svoje v sovražnem inozemstvu se nahajajoče imovine (zglasilna pola E). Po števil. 2. zglasiti je posebno dolžan ne samo s pogodbo ali po oblasti določen hranilec ali upravitelj, temveč tudi vsak, ki vsled prošnje pripadnika sovražne države ali iz lastnega nagona istinito na kakoršnikoli način nadzoruje imovinske predmete pripadnika sovražne države. Obveznost zglasitve je tedaj ustanovljena že za onega, ki je na primer prevzel ključne stanovanja, pripadnika sovražnih držav, ko je odpotoval, ali ki plačuje davke in dajatve od njegovega posestva ali ki s pažnjo in podobno varuje interese odsotnega na ostavljeni imovini. Opustitev zglasitve se po zakonu kaznuje. Na prošnjo zglasilnega zavezanca more pristojna trgovska in obrtniška zbornica dovoliti za zglasitev dodatni rok.

— **Srečna roditelja.** Iz Zirov nam poročajo: Četovodjo Franceta Grudna od pešpolka števil. 97 so pogrešali od junija 1. 1916. Vsa poizvedovanja po njem so bila brezuspešna. Ali v največje veselje domačim se pojavi pogrešanec na večer 28. januarja t. l. na svojem domu. Po dolgih

19 mesecih se mu je posrečilo pobegniti iz ruskega ujetništva. Mnogo zanimivosti je pripovedoval. Prvič je poskusil pobegniti že maja 1917, toda ni se mu posrečilo. Odvedli so ga v Kijev. Od tam se mu je posrečilo zopet ubežati ob novem letu in srečno preiti na domačo zemljo. Slovenske matere, ne obupajte! Vsak pogrešanec ni še mrtev.

Primorske novice.

— **Že znajo.** Te dni je prišlo v skupini tržaških šolarjev, ki so igrali za »solde«, do prepira. Devetletni Ivan Dolja je v jezi potegnil žepni nož in sunil z njim svojega nasprotnika 11letnega Nikolaja Miniusi v hrbet. Rana je lahka.

— **Semensko žito.** Domov vračajoči se goriški begunci ne morejo prejeti semenskega žita pri ljubljanski podružnici Žitnega zavoda, ker je delokrog te podružnice omejen le na Kranjsko. Vračajoči se begunci prejmejo semensko žito od Deželnega kmetijskega urada v Ajdovščini, ki dobi iz češkega šest vagonov semenskega ovsu in iz Moravskega 20 vagonov semenskega ječmena. Natančneje pogoje za sprejem semenskega žita pove Deželni kmetijski urad v Ajdovščini.

— **Begunka iz Gorice,** ki je vložila koncem meseca prosinca t. l. na c. kr. okr. glavarstvo v Ljubljani prošnjo za naknadno begunsko podporo v znesku 2500 K, naj pošlje svoj naslov Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. Prosilka se je preselila iz Gradca v Ljubljano 26. marca 1917 z otroci: France in Jožefo, Viljemino in Gvidonom. Franc in Gvidon sta sedaj pri vojakihi.

— **Skozi okno notri, skozi vrata ven.** 12. t. m. ob pol 6. uri zjutraj je opazil neki redar v pošni ulici št. 14 v Trstu dva mlada fanta, ki sta po železu, ki služi za zastor pred trgovino, drug za drugim splezala do prvega nadstropja, vlomila okno in zlezla v stanovanje pobegle italijanske družine Leonardo. Redar je poklical še enega tovariša in z njim jo je ubral — po železu in skozi okno za tatrovi. V stanovanju je bilo že vse narobe in tatova sta imela že pripravljen plen v vrednosti 6do 7 tisoč kron. Ko sta opazila redarja, sta se skušala skriti, a zbežala sta ju na dan in ju skozi vrata odvedla na varno.

— **Samoumor na pokopališču.** Na katoliškem pokopališču v Trstu se je ustrelil 50 letni kurjač na državni železnici Matija Ferjančič.

Razne novice.

— **Izreden uspeh policijskega psa.** Kakor poročajo »Nar. Politika«, je stal dne 11. t. m. pred porotniki v Mladi Boleslavi osemnajstletni Jožef Havranek, hlapec s Kdanc pri Sobotki. Obdolžen je bil, da je dne 22. septembra m. l. zlezel v zapuščeno hišo prodajalke Kotalkove, s sekuro ulomil v miznico ter pobral iz nje 3900 K. Ko se je dne 29. septembra Kotalkova vrnila domov in zapazila tatvino, si ni mogla prav nič misliti, kdo je denar ukradel. Tat je pustil na mestu tatvine samo sekuro in pa vrečico, v kateri je bila Kotalkova denar spravila. Orožniški stražmojster iz Sobotke je takoj telefoniral orožnikom v Mladi Boleslavi in v Jičinu po policijskega psa, ali prvi je bil ravno drugje zaposlen, zadnji je bil pa bolan. Obrnil se je telefonično tudi na mestnega policijskega nadstražnika v Turnovi, da bi prišel na mesto tatvine s svojim policijskim psom Loro, za čigar izredne zmožnosti je vedel še iz svoje službovanja v Turnovi. Turnovski nadstražnik Nahlovsky, ki je bil dobil svoj čas psa od grofa Aerenthala in ga sam izučil, je prišel naslednjega dne po tatvini in je dal psu pri Kotalkovi zgoraj omenjeno sekuro in vrečico. Toliko da je pes dobro povohal oba predmeta, je skočil skozi okno na nagromadeno opeko, šel od tod preko vrta in skozi ograjo na cesto ter naprej preko loke po pešpoti proti Kdancam. Na loki je zavljal za trenutek s poti in ovohaval dolgo bližnji jelšov grm, na kar je krenil na daljino pot po trati ter naposled čez vožno cesto na kmetiško dvorišče v Kdancih. Tu je sledil preko dvorišča v skedenj, kjer je stopal po lestvi na oder ter pred vrati jel lajati in ko so mu jih odprli, je začel grebsti po nakopičenih slamah. Potem je šel v hišo, kjer se je vrnil na osemnajstletnega hlapca Jožefa Havranka, potem legel k njegovim nogam in zadovoljen mahal z repom, da sta skupaj s — tatom. Ko se je povedalo, da je Havranek hodil spat na oder v slamo, je orožništvo zaslislalo Havranka, ki se je kmalu vdal in priznal tatvino. Dognalo se je, da je po izvršeni tatvini šel prav po isti poti, po kateri je šel pes in da je tudi pri jelšovem grmu, ki ga je pes toli ovohaval, počival. Tako je prišel samo ta policijski pes na sled tatu, ki bi bil sicer ostal neznovan. Porotniki so spoznali Havranka za krivega tatvine in častikraje, ker je izprva trdil, da je imel še štiri druge nečastne pomožnike pri tatvini. Obsojen je bil na tri leta ječe, poostrene vsako leto na dan 29. septembra s temnico in trdim ležiščem.

— **Reymont — kandidat Nobelove nagrade za literaturo.** »Nowa Gazetta« poroča iz Krakova, da je poljska akademija znanosti predlagala kot kandidata letošnje Nobelove nagrade za slovoztvo znanega romanopisca Reymonta.

Narodno gospodarsivo.

— **Pisalni stroji podraženi.** Vsled vojske je poskočila cena pisalnih strojev od 500 do 600 kron na 2000 do 3000 kron.

— **Glavni dobitki IX. avstr. razredne loterije** v znesku 80.000 kron je zadela številka 32.926; 10.000 kron števil. 43.115 in 98.027; 5000 kron števil. 96.227; 4000 kron števil. 23.097, 36.999, 82.443; 1000 kron števil. 13.614, 14.490, 28.233, 34.020, 54.756, 62.247, 72.644, 91.668 in 96.925.

— **Marka in krona v knjigotrštvu.** Zveza avstrijskih knjigotržcev in trgovcev z umetninami in muzikalijami je sklenila, da bodo s 15. t. m. zaračunavali 1 marko s 150 vin.

— **Listnica uredništva.** Kožbana, Goriško: Ni za list. Pritožite se na glavarstvo.

— **Izredna državna dobrotelna loterija.** C. kr. glavno ravnateljstvo državnih loterij na Dunaju priredi sedaj 3. izredno državno loterijo za vojnoskrbne namene, katere žrebanje se vrši dne 21. februarja 1918. Ta bogato opremljena loterija nudi udeležnikom velike ugodnosti. Vsota dobitkov znaša 625.000 kron, število dobitkov 21.146, med temi glavni za 200.000 K, dalje dobitki po 50.000, 30.000, 20.000 K itd. Posamezne srečke veljajo 4 K. Dobivajo se pri glavnem ravnateljstvu državnih loterij, Dunaj III., Vorderer Zollamtsstrasse 5, dalje v vseh menjalnicah, davkarijah, tobakarnah, loterijah itd.

Praktikantinja

I. ali II. leta išče lekarna v Sežani.

Majhen in dobro ohranjen harmonij kupi šola v Zaličini.

Cunje

suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, žaklije, vino, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni kupuje E. KOTZBEK V KRANJU.

Sprejme se

pošten deček

v uk, kateri bi imel veselje in poklic za fotografir. Imeti mora potrebno predizobrazbo ter biti zmožen slovenskega in nemškega jezika.

Ponudba z znanjo za odgovor na Andrej Čuler, fotograf, Jesenice na Goriškem.

Hlapec

h konjem dobi službo pri stroilni tovarni Samsa & Co., Ljubljana, Metelkova ul. 4.

Sprejem takoj 2 kolarstva pomočnika

proti stalni plači sprejmeta se tudi dva invalida. Delo je lahko. Anton Sedlar, kolarstvo s stroji. Kladja, Rudolovo.

Konjsko žimo

vsako množino, kupuje Mihael Mihelič, ščetar v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1, nasproti kazine.

MRVA ZA GOVEDO

najboljše kakovosti, se v kamniškem okraju (pri Lukovci) zamenja za svinjsko mast ali špeh. Več se izve Bleiweisova cesta št. 20, II. nadstropje na desno. 519

Za dobro težjo

— Pelerino S KAPUCO

se dobi lepo in močno usanje za par čevljev. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 521.

Vrtnar

za sadjerejo in zelenjavo išče. Stalna služba. Ponudbe pod »Gorenjsko« števil. 526 na upravnštvo »Slovenca«.

Kot GOSPODINJA SE SPREJME

mlava ali starejša dekle

v boljšo hišo na Gorenjskem. Pri hiši je vrt in nekaj polja in imajo take prednost, ki imajo veselje do samostojnega dela in dobra spričala. Ponudbe pod »STALNA SLUŽBA« 435 na upravo »Slovenca«.

Duhovnikom sobratom, posebno sošolcem, naznanjam, da je 14. febr. 1918 na smrt pripravljen v deželni bolnici odšel iz solzne doline velečastiti gospod

Ivan Traven

šentpeterski kaplan v Ljubljani.

Pogreb bo v Šmartnem pod Šmarno goro 16. februarja ob 10 dopoldne. Sošolci! Opravimo zanj vsak tri sv. maše, kakor smo se dogovorili pred odhodom iz semenišča.

Pri Sv. Petru v Ljubljani, dne 15. februarja 1918.

JAN. PETRIČ, župnik.

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI naznanja pretresujočo vest, da je umrl njen upravni svetnik prečastiti gospod

Ivan Traven,

ravnatelj Zadružne centrale v Ljubljani, podpredsednik Ljudske posojilnice, imejtelj vojnega križa za civilne zasluge II. razreda, itd.

Neumornemu delavcu bodi ohranjen časten spomin!

V Ljubljani, dne 15. februarja 1918.

UPRAVNI SVET ILIRSKÉ BANKE V LJUBLJANI

»DELNIŠKA STAVBINSKA DRUŽBA UNION V LJUBLJANI« naznanja pretresujočo vest, da je zaspal v Gospodu njen večletni upravni svetnik, velečastiti gospod

Ivan Traven,

podpredsednik Ljudske posojilnice, ravnatelj Zadružne centrale, imejtelj vojnega križa za civilne zasluge II. razreda i. t. d.

Pogreb se vrši v soboto, 16. t. m. ob 10. uri dopoldne iz žalne hiše v Tacnu pod Šmarno goro na pokopališču v Šmartnem.

Neumornemu in mnogozasluznemu svetniku časten spomin.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1918.

UPRAVNI SVET

»Delniške stavbinske družbe Union v Ljubljani«.

HRANILNICA KMEČKIH OBČIN V LJUBLJANI naznanja pretužno vest, da je njen član ravnateljstva, častiti gospod

Ivan Traven,

ravnatelj Zadrugne centrale, podpredsednik Ljudske posojilnice, upr. svetnik Ilirske banke, imejatelj voj. križca za civilne zasluge II. reda i. t. d., i. t. d.

v četrtek, dne 14. februarja ob 1. uri zjutraj po trudapolnem trpljenju mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika se bode vršil v soboto, dne 16. t. m. dopoldne ob 10. uri iz Tacna v Šmartno pod Šmarno goro.

Zasluznega pokojnika ohranimo v trajnem spominu.

Pokoj njegovi duši!

RAVNATELJSTVO.

KRANJSKA DEŽELNA BANKA V LJUBLJANI naznanja pretužno vest, da je njen velezaslužni član kuratorija prečastiti gospod

Ivan Traven

ravnatelj »Zadrugne centrale« v Ljubljani i. t. d., i. t. d.

dne 14. februarja 1918 mirno v Gospodu zaspal.
Nepozabnemu pokojniku hvaležen spomin!

Ljubljana, dne 15. februarja 1918.

Prodajalka

izvežbana v trgovini papirja in galanterije se takoj sprejme. — Istotam se sprejme

blagajničarka

Ponudbe na upravo pod šifro »Poštenost 501«.

Proda se dobro ohranjena **kočija**

ali zamenja za odprti voz.
Naslov pove uprava lista pod šte. 499.

Razpisuje se služba **organista**

in cerkvenika v Ribnici na Dolenjskem. Zaradi njihove lastne koristi imajo prednost prosilci, ki so obenem izvežbani v hranilničnih poslih. Pogoje izvedo prosilci pismenim putem pri podpisnem. Zadnji rok za vlaganje prošnji 28. februar. Nastop službe takoj po Veliki noči. — Župnijski urad Ribnica, dne 31. januarja 1918.

Na manjše posestvo blizu Kamnika se sprejme poštna **ženska**

ki ima veselje do dela v boljšem stanovanju in razume pranje perila, vrtna in poljska dela.

Naslov pove uprava lista pod št. 461.

Mlini za drobljenje

Pallfy, Praga II., Havličkovo nam. šte. 32 pri Henrikovem stolpu.

Sprejemem dva **strojarska pomočnika** proti dobri hrani in plači, eventualno tudi enega

VAJENCA.
AVGUST TERPINC mlajši, strojar, KAMNIK.

Cenjenim

trgovcem, uradom, šolam naznanjam, da radi prevzetja drugega podjetja nameravam

opustiti svojo trgovino ter prodajam v večjih množinah vso svojo zalogo, ki obstoji iz vsakovrstnega galanterijskega in papirnega blaga ter šolskih, uradnih (pisarniških) potrebščin.

Prodaja se le na debelo.
Trgovina je odprta od 8. do 12. dopoldne, popoldne je trgovina zaprta.

Fr. Iglič,
Ljubljana, Mestni trg 11.

Na najvišje povelje Nj. c. in kr. Apost. Veličanstva.

III. izredna

c. kr. državna loterija

za vojnooskrbne namene.

Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 K. Glavni dobiček znaša 200.000 K. Srečkanje se vrši javno na Dunaju 21. februarja 1918. Srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 5, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce zastoj. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od gen. ravnateljstva drž. loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

ISČE SE ::

kompanjon

za večje mizarstvo s 5000—10.000 K gotovine. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 416.

SVARILO.

Ker se dogaja, da razne neopravičene osebe iztirjujejo, prejema denar in blago, — prosijo dediči dne 17. januarja 1918 v Ljubljani zamrlega trgovca Avgusta Jagodič (Franc M. Regorschek nasl.) slavno p. n. občinstvo, da nikomur ne plačuje, odrajuje blaga, denarja, — razum v trgovini Avgusta Jagodič (Franc M. Regorschek nasl.) v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 5. — Istotam blagovoli sl. občinstvo priglasiti morebitne svoje terjatve.

Sukanec

(cvirni) 150 m, se dobi na debelo in na drobno pri OSVALDU DOBEIC, LJUBLJANA, Martinova cesta 15. 491

Na prodaj sta dva RUJAVA KONJA (fuksa), stara 4 leta, in en SEREC (rotšimelj) tudi 4 leta star. — LJUBLJANA, 492 Poljanska cesta 55.

Politir. POSTELJA z vložkom in modrocm, barvana POSTELJA s slamnico in modrocm ter OMARICA se prodajo.
Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 488.

OPOZARJAM cenjeno občinstvo, da je dospela večja pošiljatev ŠIVALNIH STROJEV in GALANTERIJE.

Prosim torej, kdor je stroj naročil ali se za istega zanimal, da se oglasi čim prej v trgovini **JOS. PETELINCA, LJUBLJANA,** Sv. Petra nasip št. 7. Tovarniška zaloga šivalnih strojev. 299

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim riziko, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Prospekti zastoj in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poročstvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsek ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %.

Društveno lasno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Družnikov je bilo koncem leta 1915 1924 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašala sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 6, 10 in 15 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštним povzetjem ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vsa naročila.

Ana Csillag, Dunaj, I, Kohlmarkt 11.

I. Wanek

krznar 2961

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

kupuje vseh vrst

kože divjačine,

lisic, kun itd. po najvišjih dnevnih cenah.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike,

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Rezervni zaklad znaša okrog 26 milijonov kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1916 okrog 26 milijonov kron.